

Міністерство культури України
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут дизайну та реклами
Кафедра графічного дизайну

Допустити до захисту
протокол № __ засідання
кафедри графічного дизайну
від _____ 2019 р.
Завідувач кафедри
доц. _____ Р. Безугла

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

Розробка дизайн-концепції каталогу

«Повний український вінок»

Пояснювальна записка

Додатки

Проектні матеріали

Демонстраційні плакати

Автореферат

Електронний диск

Виконала: студентка II курсу
магістратури, групи МГ ДР-47
спеціальності 8.022 «Дизайн»
освітнього рівня «Магістр»
Анна Василенко
Керівник
професор Малік Тетяна В'ячеславівна

Київ-2019

ВСТУП

Актуальність магістерської роботи. Національні традиції України завжди будуть актуальними для українців. Особливо сьогодні питання відродження традицій та обрядовості в культурі є нагальним. Усе частіше українці звертаються до традиційності в сучасних весільних обрядах та проведенні календарних свят.

Як зазначають мистецтвознавці, на початку ХХІ століття дизайнери всього світу продовжують звертатися до скарбниці етнічних джерел, адже протистояння глобалізації та збереження національних ознак у культурі поступово перейшло у стадії їхнього співіснування [11].

В період становлення національної свідомості все ще існує багато невивчених сторінок історії щодо традицій українських вінкоплетин, чим також пояснюється актуальність обраної теми. Незважаючи на наявність численних етнографічних досліджень, можна констатувати, що до сьогодні залишаються відкритими багато питань в цій галузі, наприклад, використання вінка у різноманітних народних обрядах, символічно-оберегове значення вінка та його окремих елементів. При створенні національних вінків допускаються помилки, що пояснюється недостатністю відомостей та етнографічних знань у підборі квітів, стрічок чи інших складових вінка, нехтування традиціями, які склалися протягом історії України у створенні вінків для різних родинно-обрядових та календарно-обрядових процесій, свят, ритуалів тощо.

Найдавнішим унікальним та незмінним символом української народності є вінок, сплетений з різноманітних квітів і трав, оздоблений різнокольоровими стяжками, стрічками та уплітками [47]. У свідомості кожної людини, що хоч якось знайома з Україною та українськими традиціями, закладений образ українки, голова якої красиво увінчана квітками. Без вінка вищезгаданий образ просто неможливий. Та небагатьом сьогодні відомо, що це не лише гарна прикраса, яка доповнює чудовий

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		3

зовнішній вигляд української дівчини, а насамперед — вагомий символічний об'єкт України та української нації [64, с.116].

За даними проведеного нами соціального опитування було виявлено, що в українців різних вікових категорій спостерігається нестача знань та відомостей щодо вибраної тематики. Згідно результатам вищезгаданого дослідження можна стверджувати, що учні віком 6-17 років майже не володіють інформацією про український вінок та народні звичаї і традиції, на відміну від молодих людей 17-25 років. Старше покоління, тобто люди віком від 25 років, володіють дещо більшим відсотком інформації, але все ж просліджуються прогалини у розумінні традицій та обрядів, пов'язаних з вінком. Звідси робимо висновок, що наш проект є актуальним і допоможе пропагувати, поширити і передати знання, що стосуються української обрядовості та культури.

Анкетування показало, що родини більшості опитаних звертаються до традиційності в сучасних весільних обрядах чи в проведенні календарних свят, їх цікавлять українські національні традиції і вони вважають цікавою та актуальною цю тему.

8 з 10 опитаних людей, хотіли б розширити свої знання та спостерігати приклади етнодизайну в сучасній українській рекламі. Також було задано питання про патріотизм. Цікаво те, що позитивно відповіли всі без виключення опитані українці. Отже, вони мають бути ближче знайомими зі своїми витоками, традиціями предків, що ще раз підтверджує актуальність нашої роботи.

Мета магістерської роботи – розробка дизайн-концепції каталогу з використанням авторських ілюстрацій з ціллю популяризації української культури, підняття національного духу та патріотизму.

Завдання магістерської роботи:

- 1) розкрити історію виникнення вінка, його становлення як національної цінності та дослідити приклади його застосування в рекламі;
- 2) проаналізувати українські та зарубіжні аналоги;

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		4

- 3) розробити і обґрунтувати стилістичні та колористичні вимоги до об'єкта проектування із врахуванням його особливостей;
- 4) розробити концепцію проекту;
- 5) визначити графічні константи об'єкта проектування;
- 6) охарактеризувати види друку та матеріали;
- 7) проаналізувати пошукові ескізи;
- 8) розробити дизайн-концепцію каталогу на тему повного українського вінка.

Об'єкт дослідження – повний український вінок, його історичний шлях, обрядові та символічні особливості;

Предмет дослідження – складові елементи повного українського вінка, їх індивідуальні символічні особливості;

Методи дослідження:

- 1) історико – культурологічний метод дослідження історії розвитку вінка в Україні та поза її межами;
- 2) порівняльний метод дослідження українських і зарубіжних аналогів об'єкта проектування;
- 3) кольоро-графічний метод аналізу ілюстративного матеріалу.

Теоретичне значення магістерської роботи полягає в науковому аналізі історії розвитку повного українського вінка в Україні, визначенні його обрядових та символічних особливостей, а також у визначенні особливостей розробки дизайн-концепції каталогу на національну тематику з метою популяризації української культури як в Україні, так і за кордоном.

Практичне значення магістерської роботи полягає в розробці дизайн-концепції та тематичних ілюстрацій, створенні реального макета каталогу «Повний український вінок» та розробці серії ілюстрацій на задану тематику для мобільного додатку.

Концепція проекту. В основі ідеї магістерської роботи – відродження традицій та обрядовості в сучасній українській культурі, формування національної свідомості, виховання патріотизму, популяризації етнودизайну.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		5

Авторське вирішення оформлення каталогу про повний український вінок дозволить поширити цінну інформацію про важливий елемент української культури в широкі маси. Отже, за допомогою так званого екскурсу по стилізованих ілюстраціях каталогу ми ознайомимо глядача з основними елементами повного українського вінка, значенням і символікою кожного з них та українськими національними традиціями щодо вінкоплетин загалом. Кожен елемент, що входить до складу об'єкту дослідження – самобутній і індивідуальний, має своє місце, свою роль, свою легенду. Таким чином ми маємо 6 розворотів каталогу, які повністю присвячені нашим предметам дослідження, містять зображення стилізованих авторських ілюстрацій та цікаву коротку інформацію про них. Ще два додаткових розвороти містять ілюстративне зображення повного українського вінка з інформацію про назви рослин, котрі досліджуються та їх реальні фотографічні зображення.

Робота сприяє формуванню національної свідомості, вихованню патріотизму. Приносить естетичну насолоду. Спонукає до вшанування і дотримання українських традицій; популяризує етнодизайн. Сучасна графічна форма у поєднанні з цікавою інформацією про об'єкт (український вінок) привертає увагу до проблеми сьогодення – відродження традицій та обрядовості.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження обговорювались на засіданні кафедри графічного дизайну НАКККиМ та на міжнародній науковій конференції молодих вчених, аспірантів та магістрів «Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір», що проходила 7–8 грудня 2017 року. В альманасі «Культура і сучасність» НАКККиМ (№2, 2018р.) опубліковано статтю.

Обсяг та структура роботи. Магістерська робота складається з пояснювальної записки та графічних матеріалів (трьох демонстраційних плакатів формату А0, макета каталогу), автореферату, тез та статті. Всі перелічені матеріали записано та додано на диску.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		6

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТА ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ Й ВИКОРИСТАННЯ ВІНКА В УКРАЇНІ ТА ПОЗА ЇЇ МЕЖАМИ

1.1. Вінок та його використання в етнокультурі слов'янських народів, зокрема в Україні

Необхідність дотримуватися традиції, вірити у щось, виражати свою національну особливість чи приналежність до певної національності (національної ідентифікації) виникла, очевидно, ще на зорі людської цивілізації. Певні ознаки, символи приналежності до того чи іншого племені існували ще у первісних людей в племінних народах, про це свідчать малюнки на стінах, костюми, розмальовування облич та інші символи, за якими можна було ідентифікувати географічну приналежність до племінного народу. Між часом і простором проведена паралель. Зі зміною поколінь міняються самі люди, їх погляди та інтереси, незмінним залишається лише одне – тяжіння до правил і традицій. Воно не тільки не згасає, а навпаки розростається й активізується.

Вінком прийнято називати головний убір українського національного костюму, однак він водночас має обрядове та релігійне значення. Також, це — всенародний символ дівування. Це підтверджується народним висловом: втратити вінок — позбутися дівування. Відповідно, з давніх часів одягати на свою голову вінок мали право не всі жінки, а лише ті хто ще не вийшов заміж. Звичай плести вінки, прикрашати ними оселі, використовувати їх як елементи народних обрядів, наприклад купальських гулянь та весіль, бере свій початок ще в доісторичні часи [46]

Перші згадки про вінок з'являються вже в шумерській культурі (XII-III ст. до н.е.). За стародавніми легендами наших пращурів вінок був провідником безсмертних душ з потойбіччя в наш світ.

За даними історичних досліджень в XV-XIV ст. до н.е на території сучасної України мешкали потомки шумерів, котрі були представниками культури шнурової кераміки і залишили у спадок слов'янам поодинокі символи [9].

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		7

Одна з численних гіпотез про український вінок із стрічками говорить, що це спрощений знак Іштар (шумерської богині Інанні), який символізує «ясне мирне небо» над головою його власника. Вінок виконує функцію оберегу від усього поганого і недоброго (Рис. 1.1).

Рисунок 1.1. Статуетка шумерської богині Іштар

Численні відомості про вінок та його соціокультурні функції ми знаходимо в різноманітних джерелах доби Античності. Прийнято вважати, що вінком увінчували переможця чи завойовника, він був елементом костюма стародавніх ораторів, ним прикрашали оселі, священні предмети та об'єкти поклоніння. Вінок також міг бути атрибутом застілля чи бенкету, або знаком скорботи за померлим чи загиблим, що спостерігається і сьогодні [68].

Вивчення наукової і мистецтвознавчої літератури дозволяє стверджувати, що вінок, як національний символ, використовувався не тільки в українській культурі. Так, православні серби і чорногорці (в тому числі католики і протестанти) у День Святого Іоанна (24 червня /7 липня) та в День Святого Петра розпалювали багаття, ворожили, збирали трави, плели вінки [8, с.56].

В українській культурі перші відомості про вінок датуються XII століттям. Про це свідчить зображення вінка з шестипроменевою зіркою в

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		8

центрі та стрічкою, вплетеною до нього, на саркофазі Ярослава Мудрого, котрий знаходиться в Софії Київській (Рис. 1.2).

Рисунок 1.2. Зображення вінка на саркофазі Ярослава Мудрого (XII ст.)

Наші предки вірили, що одягнувши вінок, вони оберігають себе та свою родину від наврочення та нечистих сил, дарують всім близьким майбутній мир та достаток. Згідно з записами дохристиянських вірувань і міфології, берегинею вінка здебільшого була жінка (богиня). На її голові дуже часто зображувався вінок з трав, квітів та зілля.

Так як за даними історичних та етнографічних досліджень 55% українців походять від трипільців, у світогляді яких міфологія була своєрідною формою моделювання світу – легко пояснити появу такої уваги до вінка. Відомо, що кожна релігія мала свій окремий пантеон. У кожному храмі богів трипільських народів чільне місце відводилось Великій Богині-Матері. Вона виступала символом жіночого начала родючості. В ньому відображалось уявлення про відтворюючі функції Землі, Жінки, Природи. Культ матері, що залишився актуальним до сьогодні, в українців завжди пов'язувався з пошаною та любов'ю до землі, став основною етнічною рисою українського національного характеру [8]. Нам відомо багато міфічних героїв жіночої статі, які фігурували в українській міфології. З ними пов'язували уявлення про певні природні явища та образи. За віруваннями людей вищезгадані богині берегли гармонію світу, несли в собі світло, красу, тепло. Кожна з них відповідала за певні процеси і втілювала образ одного з найважливіших аспектів буття [68].

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		9

Юрій Липа, видатний український етнопсихолог вважає, що «в центрі духовності стоїть жінка-мати — образ Великої Матері, божества прапрадідів сучасних українців».

Схожі традиції спостерігаються не тільки в календарній обрядовості східних слов'ян – українців, росіян і білорусів й у сусідніх християнських народів, але й народів, що віросповідують іслам, наприклад, у боснійців і албанців, що можна пояснити спільністю походження і тривалим проживанням в схожих умовах. Цю тенденцію можна простежити також на картинах В. Боратинського (Рис.1.3). Зображено пару молодих білорусів: голову дівчини прикрашає вінок. Головний убір хлопців — бриль, або солом'яний капелюх, валяна шапка під назвою магерка (взимку така шапка робилась з хутра і мала назву аблавуха), а от у дівчат головним убором був вінок з вузенькими стрічками і мав специфічну назву скидочка або шлячок. Заміжні білоруські жінки мали звичай покривати волосся чіпцем, надягали рушниковий головний убір під назвою намітка, що є також спільною рисою з українками, адже після весілля вони теж змінювали вінок на хустку.

Рис.1.3. В. Боратинський. Поліщуки. 1908

Досить багато цікавих фактів про вінок можна дізнатись з українських творів або ж висловлювань видатних українців. Наприклад, слова з оповідання «На порозі» (1955, С340) української письменниці Ірини Вільде

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		10

свідчать про те, що за давніми українськими традиціями відібрати вінок означало лишити незайманості: «Вона не тяжка, але вінок забрав я в неї...»

Зі словника української мови, упорядкованого Борисом Грінченком, який становить собою цінну лексикографічну пам'ятку, також можна дізнатись, що загубити вінок також означало втратити незайманість. «Удівонька свою дочку била: де ти, дочко, вінок загубила?» [22, с.66].

Відповідно, з наведених вище прикладів можна зробити висновок, що носити вінок — означало те, що дівчина береже свою незайманість. За словами українського етнографа Матвія Номиса, котрий був відомим письменником і педагогом, фольклористом, укладачем і видавцем одного з найзмістовніших зібрань-антології українського усного фольклору малих жанрів (а саме прислів'я, приказки, загадки, стійкі мовні порівняння тощо) — «Уже тобі не вінок носити». (1864, № 8825) [5,с.142].

Видатний український письменник і драматург Іван Микитенко розкриває нам значення лаврового вінка: «Хіба ще хто хоче прославитись, крім мене? Хто ж цей, сказати б, мій конкурент на лавровий вінок?». (I, 1957, 414). Лавровий вінок — символ слави, перемоги, нагороди [5, с.414].

За словами Михайла Коцюбинського «трагізм особистого життя часто вплітається в терновий вінок життя народного» (III, 1956, 41). Отже, терновий вінок — символ страждання [23, с.41].

Для українців вінок був символом чистоти та краси і досить часто його наводили за приклад у порівнянні з чимось: «В хаті було як у вінку». (Олесь Гончар, I, 1954). Тобто дуже гарно, чисто [36, с 291].

Прочитати про обряд вінкоплетіння можна у багатьох творах відомих українських поетів. Поезія Лесі Українки «Забуті слова» не виключення:

...вона уміла єдину забавку — плести вінки....

Здавалося, вона плела не для забави,

а щоб зробити оправу для речей....

Мов грізні вирокі всім тим, що кров лили,

в вінку палали кров'ю дикі рожі,

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		11

слова, мов квіти ярїї, цвіли.

Шумів зелений лист, а голос той коханий

Про волю золоту співав мені, —

в вінку мінився злотом ряст весняний,

і золотим дощем лились пісні [4].

Надбання народної творчості зберегли до нашого часу багато висловів, пов'язаних з вінком та обрядом його створення: «Хто вміє віночок вити — той вміє життя любити»; «Який вінок — такий голосок»; «Красить дівку добрий вінець»; «У вінця не знайдеш кінця»; «Вийся віночку легесенько — стелися, доле, щасливесенько» та ін.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		12

1.2. Класифікація та відповідні традиційні та обрядові відмінності вінків на теренах України

Етимологія поняття «вінок» дозволяє стверджувати, що він має багато синонімічних назв в різних етнографічних регіонах України. Загальновідомі назви — вінок, чільце, перев'язка, вянок. Крім них з XIX - початку XX століття фігурували такі назви як: гібалка (Переяславщина, Подніпров'я), перта (Закарпаття), коробуля, лубок на Поділлі, теремок на Чернігівщині, на Буковині – капелюшина, фес, на території Наддніпрянщини – корона, цвіток, квітка, Гуцульщини – косиця, плетінь, а на території Лемківщини вінок мав назву коруна (рис. 1.4) [47].

Рисунок 1.4. Варіанти вінків в різних регіонах України

Цікавим фактом є те, що вінок мав певні відмінності, спричинені територіальними особливостями. Наприклад, гуцулки нанизували на дріт або ремінь мідні пелюстки, монети, що символізують щастя, квіти барвінку та голівки часнику, змащені медом, які слугують оберегом від злих сил та нечисті (рис. 1.5). В тій же місцевості панував звичай пришивання квітів барвінку до спеціального полотняного обідка. Зазвичай обідочок мав червоне забарвлення і був прошитим червоною ниткою. Ця нитка, якою був пришитий вищезгаданий барвінок мала бути цілісною. За звичаєм також не можна зав'язувати гудзи (щоб спільне життя молодих не переривалося, і щоб у ньому не було труднощів). Важливими елементами у вінку для гуцулок були сухозлітки, склеєні медом та китиці з грошима всередині.

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Особливістю Гуцульщини також є звичай плетіння вінка для молодого. Він зазвичай прикрашався дубовим листям, що символізує чоловічу мужність. Обідок із внутрішньої сторони оздоблювався зубчиками часнику. Участь у процесі вінкоплетин у даній місцевості брали виключно плетільниці. Окремим цікавим та вартим уваги є факт, що кожен новий вінок починали зшивати новою голкою, яку перед цим встромляли в цілу свіжоспечену хлібину [40].

Рисунок 1.5 Весільний вінок на Гуцульщині

В деяких районах Західної України дівчата носили діадему з березової кори, прикрашену тканиною та дорогоцінними металами і камінням. На нижній частині діадема оздоблювалась різними намистинками та бляшками. Поряд з цим важливе місце у сплетених вінках посідали такі елементи як упліти та гердани, що складались із скляних чи золотих деталей. Івано-Франківщині відома тим, що дівчата декорували свої уплітки прядками різнокольорової вовни, якими прикрашали своє волосся. Також українки носили звиті вінки зі стеклярусу та стрічок, штучних квітів і павиного пір'я — карабулі (рис 1.6) [20].

Рисунок 1.6 Вінок гуцулки (карабуля)

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		14

Окреме місце серед усіх українських обрядів займає плетіння саме весільного вінка. Жителі Коломийщини (сучасні франківчани) ставилися до цього дуже уважно та шанобливо. Кожен населений пункт даної області обов'язково мав свої відмінності та особливості. Найчастіше основною відмінністю була основа вінка. В різних місцях вона складалась з різних матеріалів, таких як сукно, кора дерева тощо. Вінок міг складатись навіть з пір'я, він також носив назву «білий» вінок. Зазвичай його виготовляли з пір'я гусей або інших свійських птахів і прикрашаюли невеликими квітами. В народі ці квіти називали «трисучки» і «сухозлітка». До плетіння даного вінка допускались лише жінки, котрі щасливі у шлюбі і є гарними господинями та прикладом для наслідування. Після весілля вінки берегли та шанували все життя, в інакшому випадку подружжя мало спалити їх.

Головні убори, схожі на вінки у буковинок називались коди. Вони виглядали як прикраси, прикріплені на тімені. Їхньою особливістю порівняно з іншими була об'ємність та висота (рис. 1.7) [40].

Рисунок 1.7. Вінок на Буковині

Відмінною рисою бойків була особлива традиція збирання квітів для весільного вінка. Обряд підбору квітів супроводжувався частуванням хлібом і горілкою, співами та танцями. Квіти збирали весільна сваха та дружка в саду, звертаючись до нього, як до живого [43]. Особливо цікавим обрядом у Турківському районі Львівщини є збирання квітів для вінка. Найважливішою квіткою вважався барвінок, тому збирати його для своєї дитини ішла мама разом з сином чи донькою та його чи її друзками або друзбами. Під час пошуку квітів мама несла в кошику хліб, хустку й горілку. Прибувши на

місце, де росте барвінок, мама мала серпом тричі зрізати по декілька квіток, а всю іншу необхідну для вінка кількість квітів жали серпом дружки чи дружки. При цьому горілкою та хлібом частувались усі зустрічні люди. Завершальним етапом збору барвінку були танці нареченої на тому ж місці [40].

У районі сучасної Івано-Франківської області також панував схожий звичай затанцювання барвінку, що мав назву «ставити плату» . Там до названого обряду допускались лише жінки та дівчата, за винятком молодшого брата нареченої. Обов'язково були присутні дружки та свахи, підперезані червоними поясами, вони носили кошик з оберегами: перснями, що символізували мирне життя, хлібом, що символізував сите життя, ножем, що символізував захист від нечистої сили, замком, що символізував захист майбутніх дітей. Завданням молодшого брата нареченої було зрізати барвінок та полити те місце де він ріс медом і посипати пшеницею, грішми та хлібом. По закінченню збору барвінку всі разом танцювали коломийки, частувались хлібом та горілкою і веселились [52].

Вінок, у якому молода стає до шлюбу, плетуть окремо. Крім барвінку, в нього можуть вплітати ще калину, квіти, колоски і трави, що мають силу оберега (рис 1.8). Як потужний оберіг, додають часник. Його ховають із внутрішнього боку вінка [47].

Рисунок 1.8. Весільний вінок з барвінку

Особливим обрядом вінкоплетин славиться Миколаївський район Львівської області. На цій території збереглося дуже багато відомостей про народні звичаї. Навіть такі деталі, як слова пісень, що лунали під час обряду

збирання квітів та підготовки до плетіння весільного вінка. Як і на Коломийщині плести вінок нареченій не мали права жінки, котрі були поганими господинями, нещасливі у шлюбному житті або ж вдови, щоб через енергетику вінка не передати негативну енергію молодій. Кожну жінку батьки молодої запрошували особисто. В цей вечір жінки співали такі слова:

Чи тут живуть господарі,
Що нас запросили,
Щоб ми їхній доні
Тай віночок звили.

В народі жінок, яких запрошували плести вінок називали «плетільницями». Їх запрошували в гості, частували. Після цього проводились обряди вінкоплетин. Перед тим як вплітати барвінок до вінка його посипали горіхами, цукерками та грішми і вірили, що це принесе молодій любов, щастя і достаток. Після обряду залишки квітів, цукерки, горіхи і гроші віддавали плетільницям як знак вдячності. В процесі плетіння батьки благословляли дітей. Після батьківського благословення мати останній раз заплітала своїй донці косу, вплітаючи туди гроші та коштовності. Весь вечір жінки співали пісні та навчали молодих дівчат плетінню вінка [52].

У Поліссі за виглядом і пишністю вінка можна було одразу визначити, який фінансовий стан має родина, так як кожен прагнув до максимальної пишності та багатого вигляду вінка, що додавало дівчині престижу. Порівняно з вінками дівчат із заможних родин, котрі були настільки пишними, що могли нагадувати шапку з квітів, вінки дівчат із сімей з нижчими соціальними та фінансовими можливостями виглядали як скромний обруч. Цікаво те, що в жоден вінок не вплітались стрічки, але вони були обов'язковим атрибутом весільних обрядів в цьому регіоні (рис 1.9) [49].

Рисунок 1.9. Вінок дівчини з заможної родини на Поліссі

Традиційний обряд плетіння весільного вінка та збору квітів для нього мав особливі риси в Чернігівській області. По барвінок та інші квіти разом з молодою парою, друзьбами та друзьками йшов староста, який ніс корогви.

Відомий та актуальний на сьогоднішній день звичай кидати подругам нареченої букет прийшов до нас з Житомирської області, де в 70-х роках ХХ століття на весіллі кидали друзькам вінок. Таким чином молода передавала шлюбну естафету тій, котра його впіймає.

У 60-х роках ХХ століття на Дніпропетровщині цікавиим обрядовим моментом було одягання вінка не на голови, а на зап'ястя молодих, поєднуючи таким чином воєдино їхні долі, іноді вінок могли замінити вишитим рушником. Місце існування мали не тільки загальновідомі вінки кохання та весільні вінки, а ще й вінки надії. Здебільшого їх плели дівчата з польових квітів (волошок та маків). Такий вінок міг бути подарунком для сором'язливого хлопця як символ освідчення. Дівчата, які знайшли свою долю, але за певних обставин мали розстатись з нею, з любистку та волошок плели так званий вінок відданості. Його віддавали хлопцю в знак того, що вдома на нього чекають [68].

У Вінницькій області були поширені волошкові вінки. З назви зрозуміло, що до їх складу входили волошки. Основними деталями при створенні такого вінка виступали: чорна тканина або різнобарвне тасьмо, вовняні кульки під назвою кутасики, гудзики, нитки, бусини, намистини та

стрічка, з двох боків прикрашена квітами і оздоблена бісером, котру в тому регіоні називали «квітка» [39].

Важливим оберегом у Чернігівській області вважався червоний перець. Він вплітався у вінок поміж стрічками. Довжина та кількість стрічок у вінку також мали значення (рис. 1.10). Їх повинно бути рівно стільки, скільки неодружених молодих дівчат буде на весіллі. Кожна дівчина отримувала одну стрічку з вінка нареченої. Вважалося, чим довші стрічки – тим довше та щасливіше життя проживе дівчина. Кожна стрічка окремого кольору дещо символізувала: червона – це символ кохання; коричнева була символом землі та багатства; жовта – символом сонця, тепла та достатку, грошей; зелена символізувала молодість; голуба – вода, чистоту та невинність; синя – небо, мир та здоров'я; оранжева стрічка була символом хліба, урожаю; стрічка фіолетового кольору – символ мудрості та розуму; малинова – взаєморозуміння, душевність та щедрість; ніжний рожевий колір стрічки символізував злагоду та довіру у майбутній родині. Перелічені вище кольорові стрічки мали бути прикріплені до вінка зліва направо в наступному порядку: біла, малинова, оранжева, синя, світло-зелена, жовта, коричнева, голуба, синя, фіолетова, і знову біла. На вільних кінцях стрічок зазвичай вишивались знаки-обереги, наприклад сонце та місяць тощо. Сьогодні ми спостерігаємо повернення до стародавніх традицій, адже все частіше українки, беручи шлюб, замість фати знову обирають вінок [45].

Рисунок 1.10. Стрічки на українському віночку

В деяких областях України важливим вважався розмір кожної квітки, вплетеної до вінка. Наприклад, у Середньому Подніпров'ї на потилиці могли

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		19

вплести квіти найменшого розміру, а більші впліталися в протилежному напрямку. Центральною була найбільша квітка, така як соняшник, півонія або ружа. На Поділлі все робили навпаки [6].

Крім вищезгаданих весільних, повсякденних, святкових, вінків надії та вірності були також вінки, за допомогою яких відбувались певні обряди. Звідси назва – обрядові. Наприклад, ніколи святкування Івана Купала не могло обійтись без купальських вінків, вони були обов'язковими атрибутами купальських ігрищ (рис. 1.11). До складу купальських вінків зазвичай входили свіжі квіти та зелень, кожна дівчина сама обирала квіти, які їй подобаються, сплітали їх перед святкуванням навколо багаття. Купальський обряд завершувався знищенням вінка у вогні, або киданням його у річку чи колодязь, закиданням на дерево, зустрічались навіть випадки, коли вінок відносили на цвинтар, таким чином вшановуючи душі померлих і т. ін. Лише незначна частина вінків зберігалася, зокрема ті, які були сплетені з лікарських трав. Їх використовували в якості оберегів від злих сил, природних явищ та для лікування хвороб.

У східних і західних регіонах України був поширений обряд ворожіння на вінках. Він відбувався наступним чином: перший варіант – кидання вінка в воду і по траєкторії його руху намагання розтлумачити долю; другий варіант – залишити вінок у дворі на цілий день, при цьому спостерігаючи, чий вінок зів'яне перший (тій дівчині пророкували нещастя). Ще одним способом ворожіння було підкладання вінка на ніч під подушку. Дівчата вірили, що таким чином зможуть побачити віщі сни про своє майбутнє. Також в деяких районах дівчата закидали вінки на гілля дерев: чий вінок зачепився з першої спроби, тій слід було скоро чекати весілля. У південній Польщі купальський обряд супроводжувався спалюванням одного дерева, на верхівку якого клали сплетений з польових квітів найбільший вінок. Далі події трактували так: якщо вінок згорав разом з деревом дотла – весь народ чекає безтурботне майбутнє, а в випадку якщо вінок, не догорівши, впав на землю, люди остерігались нещастя [39].

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		20

Рисунок 1.11. Купальські вінки на воді

В середині осені українці різних регіонів виконували обряди з жнивварськими вінками, котрі були сплетені з колосків (рис 1.12). Сама назва цих вінків говорить нам про те, що вони символізували закінчення жнив та збору врожаю. Жнивварський вінок і останній зібраний в полі сніп зберігали в помешканнях як оберіг та символ добробуту до наступної осені або весни. У різних слов'янських народів жнивварський вінок міг мати різну форму та розмір.

Рисунок 1.12. Жнивварський вінок

Зазвичай, жнивварський вінок виглядав як і весільний або купальський і був з розміром голови. Проте у західних слов'ян такі вінки відрізнялись формою корони чи вівтаря або костелу. У поляків жнивварський вінок мав форму орла, словаки плели його у формі вази, або пишного букета, котрий перев'язували червоною стрічкою з бантом. Такі народи як східні Мазури, Сувалки, Підляштя оформляли жнивварський вінок у вигляді великої в'язанки колосся, прикріпленого до трьох сплечених з соломи ніжок. Народи Підгір'я

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Ряшівського воєводства зберігали замість вінка маленький сніп вівса. Він був прикрашений фруктами та квітами. На Буковині вірили, що від розміру жнивварського вінка залежить наступний урожай, тому їх плели великими. Вага таких вінків іноді сягала 2 центнерів. Але такі вінки могли собі дозволити лише заможні господарі. На відміну від останніх, селяни плели скромні та маленькі вінки. В деяких окремих регіонах обов'язково робили жнивварський вінок з кожної засіяної культури, наприклад з гречки, пшениці, ріпаку тощо [18].

Вінок був навіть атрибутом святкування Різдва у різних країнах. В багатьох з них і сьогодні можна побачити на дверях прикрасу в формі кола, сплетену з ялинових гілок. Зазвичай поряд з різдвяними вінками завжди запалювали 4 свічки (рис. 1.13). Різдвяний має прадавнє гамбурзьке походження. Деякі народи такий вінок і 4 свічки навколо нього порівнювали з земною кулею та сторонами світу [6].

Рисунок 1.13. Приклади різдвяних вінків

1.3 Дослідження кольорографічних і символічних особливостей вінка та використання його як графічного об'єкта в рекламній поліграфічній продукції

Проаналізуємо приклади графічного дизайну, створені в Україні, в яких застосовано зображення українських символів, зокрема вінка.

Рис. 1.14. Обкладинка каталогу «Welcome to Ukraine»

Аналіз. Обкладинка каталогу «Welcome to Ukraine» (рис. 1.14). На ній зображено національний символ вінка – оберіг, ознака чистоти та цнотливості, головний убір українського національного костюму. Ми бачимо поєднання шрифтової композиції з фотографічним зображенням українки у вінку.

Стильове вирішення. Оскільки на обкладинці поєднані символи української культури, кольорова гама також підкреслює дану тематику, варто зазначити, що роботу виконано в українському стилі.

Композиційне вирішення. Основною частиною обкладинки є відкадроване фотографічне зображення. Правильно підібране кадрювання робить композицію динамічною і підкреслює значимість усіх елементів. Вінка є центральним акцентом даної композиції. Квіти відрізняються величиною, пишністю, насиченістю кольору. До складу

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінка»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		23

зображеного вінка входять калина, чорнобривці, барвінок та деревій, що символізують відповідно красу та вроду, силу, святість та добро, життя та безсмертя людської душі, нескореність.

Колористичне вирішення. На обкладинці ми бачимо традиційне поєднання кольорів на українських вишиванках: білий з червоним. Фон сірого кольору не відволікає від портрету дівчини.

Шрифтове вирішення. На фоні ми бачимо назву каталогу оформлену за допомогою ефекту витіснення. Складається враження текстилю, що також підкреслює атмосферність, тематику.

Недоліки. Внаслідок того, що назва на фоні обкладинки не виділена нічим окрім ефекту витіснення – вона є не досить читабельною.

Рис. 1.15. Обкладинка читанки для молодших школярів «ВІНОК»

Аналіз. На рисунку 1.15 ми бачимо обкладинку читанки для молодших школярів, що має символічну назву «Вінок» й не менш символічну ілюстрацію. На ній ми бачимо зображення українського обряду вінкоплетин, щодо чого на сьогодні залишаються відкритими досить багато питань.

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		24

Стильове вирішення. Ілюстрацію виконано в ненав'язливому стилі, котрий нагадує дитячий малюнок.

Композиційне вирішення. Центральний акцент – знову вінок. В даному випадку жнивварський, сплетений з колосків. Композиція даної ілюстрації відкрита, присутні елементи, котрі виходять за межі формату.

Колористичне вирішення. Зображення має також символічну кольорову гаму: жовтий – символ тепла, поваги і радощів, колір стиглого колоса і золота; блакитний – близький за духом синьому кольору, символізує благородство, безтурботність, ніжність, спокій; червоний колір символізує сильні почуття.

Шрифтове вирішення. Назва книги оформлена звичайним акцидентним шрифтом, що є доречним при такій насиченій ілюстрації.

Недоліки. Недоцільне розміщення шрифтової композиції.

Не всім відомо, що кожен окремих регіон України мав певні особливості плетіння вінка. Починаючи від особливого обряду збирання квітів, закінчуючи послідовністю вплетення окремих рослин та присутністю тих чи інших людей під час проведення даного символічного дійства. Наприклад, відмінною рисою бойків була особлива традиція збирання квітів для весільного вінка. Обряд підбору квітів супроводжувався частуванням хлібом і горілкою, співами та танцями. Квіти збирали весільна сваха та дружка в саду, звертаючись до них, як до живих. Традиції плетіння весільного вінка на Чернігівщині відрізнялись тим, що за барвінком та іншими квітами йшли разом староста, котрий ніс корогви, дружби та дружки, що є цікавим фактом, адже зазвичай присутність хлопців при вінкоплетинах заборонялась.

Склад вінка на даній ілюстрації дещо інший – ромашки (символ кохання, ніжності), волошки (людяність), соняхи символізують відданість та вірність, колоски в свою чергу – мир.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		25

Рис. 1.16. Ілюстрація до весільної «Книги теплих слів та побажань»

Аналіз. На рисунку 1.16 зображено фото ілюстрації до весільної «Книги теплих слів та побажань». Виконана в більш сучасній графічній техніці, вінок зображено за допомогою поєднання ліній та плям. Запропонований дизайнером вінок складається з цвіту вишні та яблуні, що також є досить символічним, адже дана книга призначена для весілля, а за українськими традиціями саме ці квіти символізують відданість та любов і обов’язково входять до весільного вінка.

Стильове вирішення. Ілюстрацію виконано в графічному редакторі за допомогою програмного забезпечення та графічного планшета.

Композиційне вирішення. Статична закрита композиція. Центральним елементом композиції виступає вінок.

Колористичне вирішення. Використано три фірмові кольори: зелений контур, жовті акценти, коричневий колір для шрифтових композицій, що прекрасно поєднується з особливою дерев’яною обкладинкою.

Шрифтове вирішення. Для оформлення текстової частини використано витончений фігурний, рукописний шрифт різного кеглю та різної товщини написання.

Недоліки. Проаналізувавши даний приклад, ми дійшли до висновку що поєднання кольору шрифтів гармонує з обкладинкою, але не з ілюстрацією і це є основним недопрацьованим моментом.

Рис 1.17. Обкладинка збірки пісень для дітей молодших класів

Аналіз. На рисунку 1.17 ми бачимо обкладинку збірки пісень для дітей молодших класів «Барвистий віночок». Зображено яскравий, барвистий, різнокольоровий вінок, що відповідає назві.

Стильове вирішення. Книга оформлена досить яскраво, використано контрастні кольори, ілюстрація підкреслює назву та тематику.

Композиційне вирішення. Статична відкрита композиція. Як і на попередньому рисунку вінок зображено в центрі композиції, але деякі його елементи виходять за межі формату.

Колористичне вирішення. Назва книги підтверджена ілюстрацією на обкладинці. Вінок на ній справді барвистий, яскравий і, очевидно, цікавий для дітей, адже це дитяча книга. Приємний теплий фон жовтого кольору.

Шрифтове вирішення. Шрифтова композиція розміщена всередині вінка, котрий слугує їй своєрідною рамкою. Для оформлення текстової

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		27

частини використано шрифт із заокругленими зарубками різного кеглю та різної товщини написання.

Недоліки. Оформлення обкладинки збірки пісень для дітей молодших класів «Барвистий віночок» виглядає досить гармонійно, правильно підібрані кольори та вдалий шрифт привернуть дитячу увагу. Загалом недоліків не виявлено.

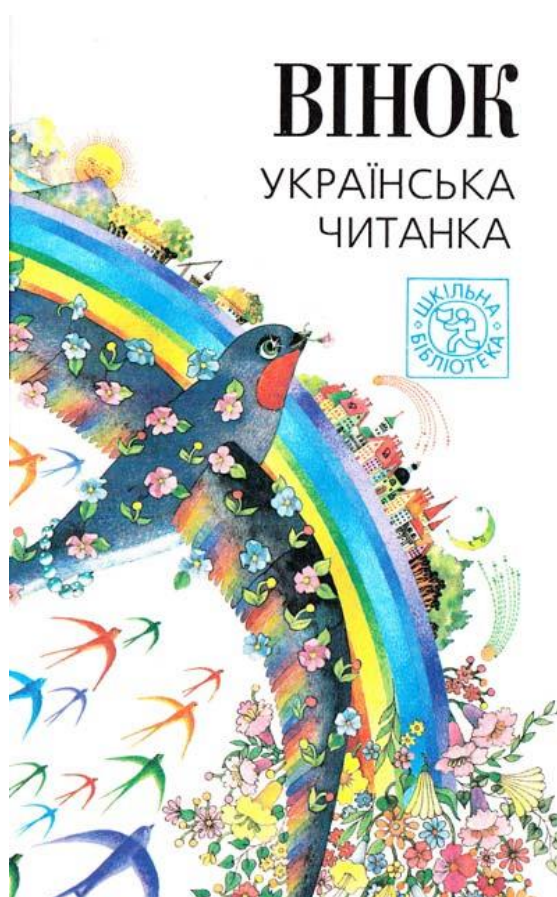

Рис 1.18. Обкладинка читанки

Аналіз. На рисунку 1.18. ми бачимо обкладинку української читанки «Вінок». Ілюстрацію виконано аквареллю, використано яскраві відтінки спеціально для дітей. Веселка плавно переходить у вінок, також увінчана квітами і ластівка, яка зображена на передньому плані.

Стильове вирішення. Майстерно виконана акварельна ілюстрація, має вигляд завершеної самостійної роботи.

Композиційне вирішення. Динамічна відкрита композиція. Межі ілюстрації виходять за формат обкладинки.

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		28

Колористичне вирішення. Дуже яскрава, насичена акварельна ілюстрація, використано кольори веселки. За допомогою поєднання жовтого та блакитного виставлено окремий кольоровий акцент на те, що це саме українська читанка.

Шрифтове вирішення. Поєднано два шрифти – тонкого та напівжирного накреслення і надвузький і шрифт нормального накреслення відповідно.

Недоліки. При аналізі дизайну даної обкладинки не було виявлено недоліків. Ілюстрація виконана на професійному рівні з прискіпливою увагою до найменших деталей.

Рис 1.19. Настінний календар

Аналіз. На рисунку 1.19 представлено зображення настінного календаря «Ваш оберіг». Для оформлення візуальної частини використано фотографічні зображення різноманітних вінків, що також являється дуже пізнавальним та цікавим матеріалом. Календар відрізняється нестандартним квадратним форматом сторінок.

Стильове вирішення. Календар виконано із застосуванням графіки та фотографіки за допомогою програмного забезпечення.

Композиційне вирішення. Статична централізована замкнена композиція, вінки, що має форму кола ідеально вписується в квадратний формат листа.

Колористичне вирішення. Поєднання яскравих кольорів. Так як зображення фотографічне – кольори природні. Оформлення шрифтової частини переключиться з кольоровою гамою візуальної частини,

використано жовті та зелені відтінки. Для календарної сітки обрано теплий жовтий відтінок.

Шрифтове вирішення. Для оформлення календаря використано три різних шрифти: для заголовків – над широкий, звичайний шрифт напівжирного накреслення для календарної сітки і рукописний шрифт для виділення важливих акцентів.

Недоліки. Календарна сітка розміщена на занадто яскравому фоні, що спричинило низьку читабельність тексту. Також нам не зрозуміле поєднання такої кількості шрифтів для оформлення календаря. Зазвичай використовують один або два види шрифтів.

Рис 1.20. Обкладинка каталогу українських прикрас з бісеру

Аналіз. Обкладинка каталогу українських прикрас з бісеру (рис.1.20). На даній обкладинці ми бачимо український вінок в новому амплуа – виконаний з бісеру. До того ж цікавим є те, що на фото пропонується новий спосіб використання вінка – не як головний убір, а як намисто, що є нетрадиційно, але цікаво. Окремими акцентами виступають кола, розміщені по вертикалі формату і демонструють окремі техніки плетіння з бісеру.

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		30

Стильове вирішення. За рахунок поєднання кольорової гами та зображення на фото квітів, що входять до українського вінка можна сказати, що обкладинку виконано в українському стилі.

Композиційне вирішення. Статична відкрита композиція. Центральний акцент – прикраса крупним планом, виходить за межі формату. Додаткові елементи розміщені в ряд вертикально поряд з центральним, в них зображені окремі елементи з бісеру.

Колористичне вирішення. Оформлення шрифтової частини, фону та кольорова гама фотографічних зображень разом створюють кольорову композицію притаманну українській національній культурі.

Шрифтове вирішення. Шрифтова композиція поєднує два шрифти, слово «українських» виділено красивим рукописним шрифтом, що підкреслює тематику. Основний текст написано звичайним шрифтом тонкого накреслення.

Недоліки. На обкладинці поєднано багато елементів, які між собою не врівноважені, загальна композиція перевантажена і не дуже гармонійна.

Рис 1.21. Фірмовий стиль кондитерської

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		31

Аналіз. На рисунку 1.21. ми бачимо зображення фірмового стилю кондитерської фірми «CrimsonBath». Даний приклад цікавий тим, що вінок, зображений на ілюстраціях, складається не з квітів, а з солодоців, оскільки це поліграфічна продукція для кондитерської майстерні.

Стильове вирішення. Ілюстрації виконані в приємному дещо дитячому стилі в техніці акварель.

Композиційне вирішення. На різних носіях фірмового стилю присутня і відкрита, і закрита композиція. В основному відцентрована статична композиція, центральний акцент – вінок з солодоців.

Колористичне вирішення. Кольорова гама на малюнках представлена ніжними весняними тонами, фірмовий колір – світло-фіолетовий. Додаткові – рожевий та салативий.

Шрифтове вирішення. Використано красивий рукописний шрифт жирного накреслення.

Недоліки. Фірмовий стиль досить гармонійно виглядає, приємно підібрані кольори та вдалий шрифт. Загалом недоліків не виявлено.

Рис 1.22. Обкладинка книги «Брeнная листва»

Аналіз. Ми бачимо обкладинку книги «Брeнная листва» (рис.1.22). На обкладинці зображено вінок з лаврового листя та колючої лози. Що пов'язане з сюжетом книги. Як відомо, лавровий вінок символізує перемогу, а лоза –

важкість та перепони, котрі зустрічаються кожній людині на шляху до перемоги чи поставленої цілі. Ледве читається напівпрозорий фон осіннього парку. Порівняно з попередніми проаналізованими нами прикладами, обкладинка досить стримана.

Стильове вирішення. Ілюстрація виконана художником вручну в авторському графічному стилі. Техніка туш-перо.

Композиційне вирішення. На обкладинці ми бачимо відцентровану, закриту композицію, всі об'єкти знаходяться в межах формату.

Колористичне вирішення. Ілюстрацію виконано в строгих чорно-білих тонах, що також зумовлено трагічним сюжетом книги. Графічне зображення розміщено поверх розмитого напівпрозорого фото осіннього саду, котре пов'язане з назвою книги.

Шрифтове вирішення. Використано один акцидентний шрифт різного кеглю жирного накреслення.

Недоліки. На нашу думку, єдиним недоліком на даній обкладинці є не дуже вдале поєднання графічної композиції та фотографічного зображення замість фону.

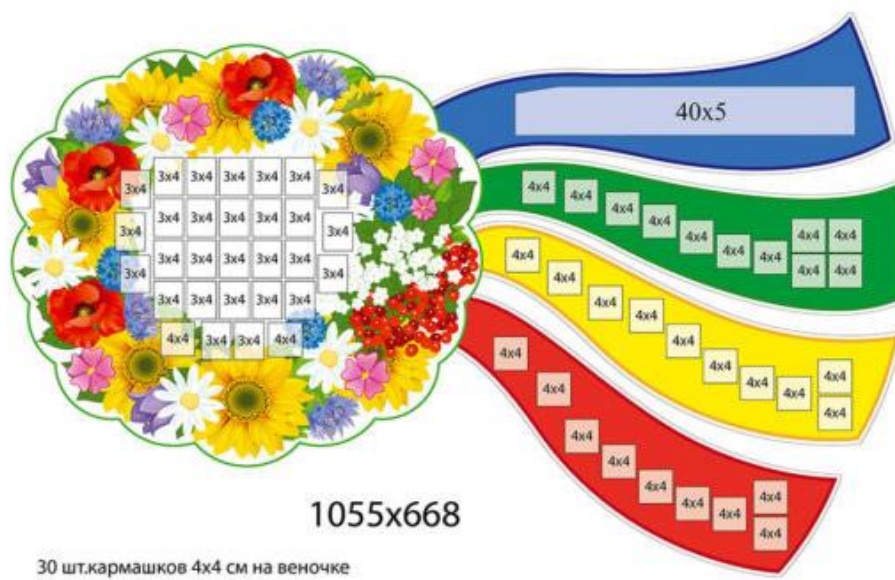

Рис 1.23. Настінна газета

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Аналіз. На рисунку 1.23 представлена настінна класна газета для школярів молодших та середніх класів. Газета має форму українського вінка зі стрічками і призначена для розміщення фото.

Стильове вирішення. За рахунок поєднання кольорової гами та зображення газети у формі українського вінка можна сказати, що газету виконано в українському стилі.

Композиційне вирішення. Оскільки ми бачимо єдине зображення вінка, не розміщене на якомусь обмеженому форматі можна констатувати факт, що композиція відсутня.

Колористичне вирішення. Малюнок виконано в традиційних кольорах, котрі входять до українського вінка – кольори квітів та стрічок – синій, жовтий, зелений, червоний, білий та інші.

Шрифтове вирішення. Будь-які шрифтові композиції відсутні, тому що в даному випадку шрифти не використовуються взагалі.

Недоліки. Для класної газети підібрали не досить вдалу форма, вона має невірноважене співвідношення вінка до стрічок, недоцільне використання зеленої обвідки навколо вінка. Також викликає зайві питання кількість стрічок зображених біля вінка.

Рис 1.24. Календар

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Аналіз. На рисунку 1.24 ми бачимо акварельну ілюстрацію з настільного календаря, на котрій зображено вінок.

Стильове вирішення. Живописна ілюстрація виконана в техніці акварель. Вінок складається з квітів одного виду, що повторюються по принципу побудови орнаментів.

Композиційне вирішення. Традиційна відкрита композиція. Для відкритої композиції характерно вихід зображення за межі формату, ми бачимо, що вінок зображений «на виліт».

Колористичне вирішення. Розмаїття червоних та рожевих відтінків, очевидно цільовою аудиторією даного прикладу була жіноча частина населення.

Шрифтове вирішення. При оформленні календаря використано два різних шрифти – для заголовків широкий рукописний шрифт, в котрому літери підходять під стилістику ілюстрації, для написання календарної сітки обрано звичайний шрифт вузького накреслення.

Недоліки. Проаналізувавши наведений вище приклад, ми дійшли до висновку, що це хороша, грамотно оформлена робота, яка значних недоліків не має.

Рис 1.25. Ілюстрація з розфарбовки-антистрес

Аналіз. На даному рисунку ми бачимо ілюстрацію з популярної на сьогоднішній день розфарбовки-антистрес (рис. 1.25). Особливий інтерес розмальовки викличуть у дітей 10 -13 років. Антистресові розмальовки відрізняються різноманіттям узорів, форм і елементів їх можна навіть назвати космічними, що виходять за межі звичайного буття. Розфарбовувати розмальовки для зняття стресу шалено корисне і цікаве заняття! Саме з цього, в процесі розфарбовування картинки антистрес ми перестаємо думати про повсякденні проблеми, розслабляємося, відпускаємо думки і даємо волю своїй фантазії. Такі розмальовки не тільки дарують гарний настрій, але і відмінно розвивають у дітей дрібну моторику, фантазію і художні навички [50].

Стильове вирішення. На рисунку представлено ілюстрацію для зафарбовування, тому вона виглядає як ескіз. Виконана в графічному стилі, за допомогою програмного забезпечення та графічного планшета, це контурний малюнок.

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Композиційне вирішення. Центрична композиція, зображено єдиний вінок, що і являється центральним об'єктом. Дану композицію також можна назвати закритою, адже всі елементи та об'єкти знаходяться в межах формату сторінки.

Колористичне вирішення. Ілюстрацію виконано саме в чорно-білих кольорах, тому що вона призначена для розмальовування читачами.

Шрифтове вирішення. Оскільки зафарбовки-антрестрес призначені для заспокоєння та зняття напруги – шрифтові композиції в них відсутні, щоб не відволікати людину і не навантажувати її зайвою інформацією.

Недоліки. Вищеописана ілюстрація є досить яскравим прикладом такого напрямку, як розфарбовки-антистрес. Вона виконана на високому професійному рівні, має цікаві, не банальні форми квітів та рослин. Отже недоліків в такій ілюстрації не знайдено.

Рис 1.26. Соціальний плакат

Аналіз. Рисунок 1.26 – ображення соціального плакату, що був представлений на виставці «100 кращих патріотичних плакатів», котра проходила в грудні 2014 в Києві. Українці ніколи не поступалися іншим народностям своїм почуттям патріотизму та вмінням це показати. Один з найвдаліших способів виразити все наболіле є плакат. Часто наголос падає на любов до України, на прославляння сили українського народу, звучать

заклики читати, купувати, слухати українське, допомагати нашим захисникам. Українці – хоробра, сильна духом нація. «Нації розвинулися впродовж останніх майже двох століть із народів, що утворилися протягом кільканадцяти попередніх століть. Народ — це давній витвір не лише історичного, а й природного процесу, вихідними моментами котрого були розпорошені племена, поріднені кров'ю, тобто спільним походженням. Територія, як спільна батьківщина, об'єднувала народи. Історія моделювала їхню свідомість власної самобутності. Модерна нація — витвір цієї національної свідомості та волі до незалежного існування», - зазначає історик Ольгерд Бочковський [20]. На плакаті зображено дванадцять портретів українців різного віку та походження, виконаних за допомогою графічного планшета та програмного забезпечення.

Стильове вирішення. Плакат не містить зайвих елементів, за допомогою комп'ютерної графіки промальовано портрети та незначну кількість рис притаманних зображенням персонажам.

Композиційне вирішення. Статична, замкнена композиція. Портрети виставлені в ряд чітко, геометрично, жоден елемент не виходить за межі формату.

Колористичне вирішення Використано символічні кольори України жовто-блакитний для основного фону, також червоний, синій, білий та інші допоміжні.

Шрифтове вирішення. На представленому плакаті відсутні шрифтові композиції, основний посил передбачено на ілюстрації.

Недоліки. В ході аналізу даного прикладу не виявлено вагомих недоліків, так як роботу виконано професійно та якісно.

Далі ми пропонуємо розглянути та проаналізувати приклади оформлення каталогів на різну тематику для подальшого вирішення оформлення нашого каталогу про вінок.

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		38

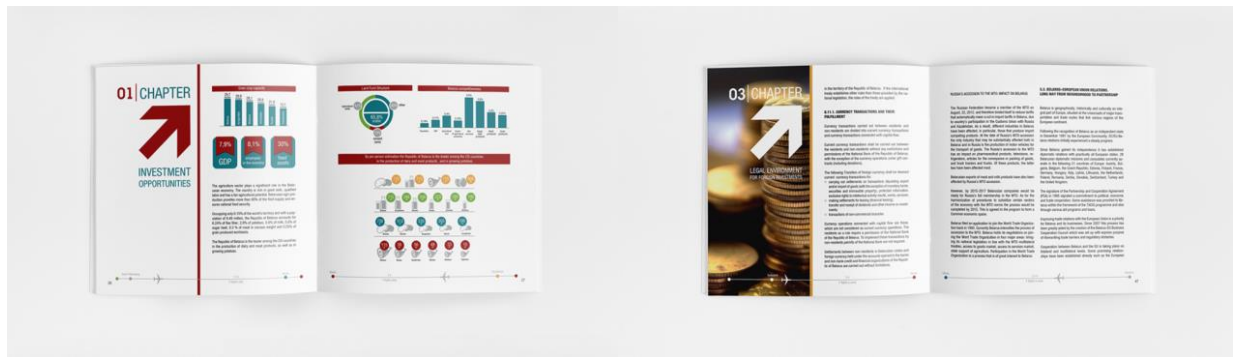

Рисунок.1.27. Розворот каталогу про економіку

Аналіз. На рисунку 1.27 ми бачимо каталог присвячений економіці.

Стильове вирішення. Дизайн представленого каталогу можна назвати мінімалістичним та лаконічним. Чіткі лінії підкреслюють те, що каталог присвячений серйозному виду діяльності – економіці.

Композиційне вирішення. Композиція кожної сторінки асиметрична, але елементи збалансовані між собою, за рахунок того, що основні маси правильно розміщені по сторінці, ілюстрації виглядають якісно, гарно читаються, композиція не завалена.

Колористичне вирішення. Присутні 2 основні кольори, які гармонують між собою: червоний та бірюзовий.

Шрифтове вирішення. Використано базовий шрифт без засічок, котрий легко читається, не містить зайвих елементів і таким чином не відволікає увагу від важливої інформації, що представлена на ілюстраціях та графіках.

Недоліки. Враховуючи тематику каталогу та інформацію, яка викладена на сторінках, ми вважаємо, що дизайн даного варіанту досить хороший та продуманий.

Рисунок. 1.28. Каталог про ІТ-технології

Аналіз. На рисунку 1.28 зображено каталог на тему «ІТ-технології». Галузь діяльності – ІТ-технології внаслідок того, що обсяг нових знань в останньому столітті зростає в геометричній прогресії і за рахунок збільшення потоку інформації, необхідності швидко знаходити її і грамотно використовувати. Аббревіатура ІТ означає – Information Technology. Все що пов'язано з інформацією – пошук, зберігання, передача – відноситься до ІТ-технологій [51].

Стильове вирішення. Як і на попередньому рисунку, тематика каталогу стосується серйозної сфери діяльності, а саме ІТ-технологій. Тому оформлення стримане, домінують чіткі геометричні форми.

Композиційне вирішення. На сторінках каталогу, що розглядається, композиція відкрита. Деякі елементи вільно розміщені по формату, деякі виходять за його межі.

Колористичне вирішення. Всю візуальну частину оформлено за допомогою 2 фірмових кольорів – сірого та бірюзового. Стримане і водночас яскраве поєднання. Для додаткових ілюстрацій введено додаткові кольори.

Шрифтове вирішення. Шрифтова композиція містить один шрифт без засічок тонкого накреслення. Для заголовків використано той же шрифт іншого кеглю.

Недоліки. Проаналізувавши наведений вище приклад, ми дійшли до висновку, що це хороша, професійно оформлена робота, яка значних недоліків не має і повністю відповідає зазначеній тематиці.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		40

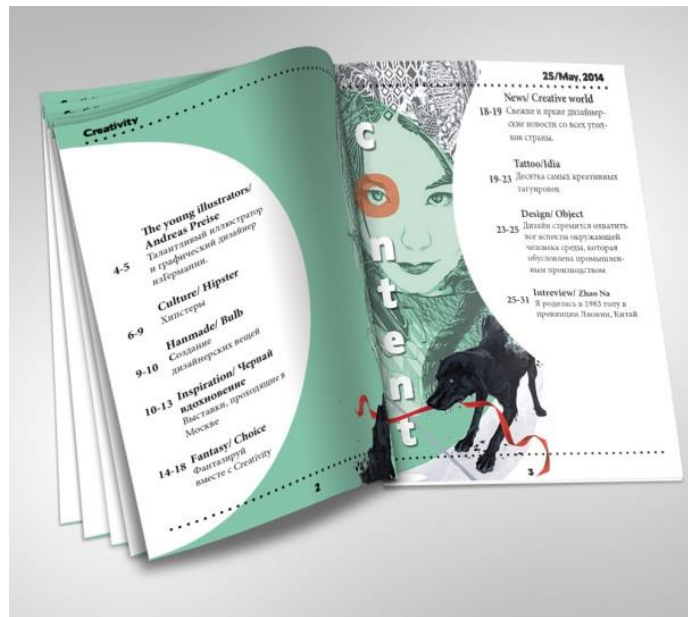

Рисунок 1.29 Каталог про інтернет-ресурси

Аналіз. На рисунку 1.29 ми бачимо каталог присвячений інтернет-ресурсам. Інтернет-ресурс (синоніми «веб-ресурс, веб-сайт, веб-сервіс, сайт») – це сукупність інтегрованих засобів технічного і програмно-апаратного характеру, а також інформації, призначеної для публікації у Всесвітній павутині. Інтернет-ресурс може містити інформацію в текстовій, графічній та мультимедійній формі. Кожен інтернет-ресурс повинен мати унікальну адресу, яка дозволяє знайти його в Мережі Інтернет [52]. Дана тематика є дуже поширеною у всіх сферах діяльності людини та актуальною на сьогоднішній день.

Стильове вирішення. Сторінки оформлено цікаво і досить оригінально, як для каталогу. Ми бачимо поєднання кольорових плям, графічної ілюстрації та шрифтових композицій.

Композиційне вирішення. Композиція представленого прикладу асиметрична й відкрита, зображено поєднання різних елементів та кольорових плям, котрі виходять за формат сторінок.

Колористичне вирішення. Чорно-біла графіка та шрифтові композиції гармонійно поєднані з напівпрозорими зеленими плямами. Додано червоні акценти в деяких деталях ілюстрації.

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		41

Шрифтове вирішення. Ми бачимо поєднання двох шрифтів, один з яких є елементом композиції і розміщений в вертикальному форматі. Його також використано для написання заголовків та нумерації сторінок. Інший шрифт для основного тексту нічим не виділяється та не несе зайвого навантаження.

Недоліки. Розглянутий приклад є досить цікавим та професійно виконаним, тому вагомих недоліків не має.

Рисунок 1.30. Каталог квітів

Аналіз. На даному рисунку (1.30) ми бачимо каталог товарів магазину квітів. Він є прикладом рекламного каталогу і містить в собі інформацію про весь асортимент представлених товарів, їх вартості та спеціальних пропозицій. Оскільки основним завданням такого каталогу є агітування та заохочення потенційних клієнтів придбати представлений товар, акцент зроблено саме на зображенні красивих букетів квітів без зайвих деталей та зайвої відволікаючої інформації. На першій сторінці розвороту зображено вигляд букету зверху крупним планом, на другій сторінці вигляд того ж букету збоку.

Стильове вирішення. Дизайн каталогу виконано із застосуванням графіки та фотографіки за допомогою програмного забезпечення. Основний акцент на фотографічному зображенні букетів. Даний дизайн має риси мінімалістичного стилю.

Композиційне вирішення. На першій сторінці ми бачимо відкриту композицію, фото виходить за межі формату. На другій сторінці, навпаки, ми бачимо статичну закриту композицію з розміщенням всіх елементів в межах формату.

Колористичне вирішення. Для оформлення шрифтових композицій та додаткових елементів обрано кольори суміжні з квітами в букетах. На представленій сторінці це відтінок жовтого, оскільки троянди такого ж кольору.

Шрифтове вирішення. Шрифтова композиція містить один варіант шрифту з засічками напівжирного та жирного накреслення. Для зазначення вартості букетів використано той же шрифт іншого кеглю виділений курсивом.

Недоліки. Так як на даному прикладі ми бачимо каталог товарів магазину квітів, котрий є прикладом рекламного каталогу і містить в собі інформацію про весь асортимент представлених товарів, їх вартості та спеціальних пропозицій – він виконаний досить професійно. Не відволікають увагу зайві елементи чи непотрібна додаткова інформація. Правильно виставлені пріоритети. Робота не має значних недоліків, на які можна було б звернути увагу.

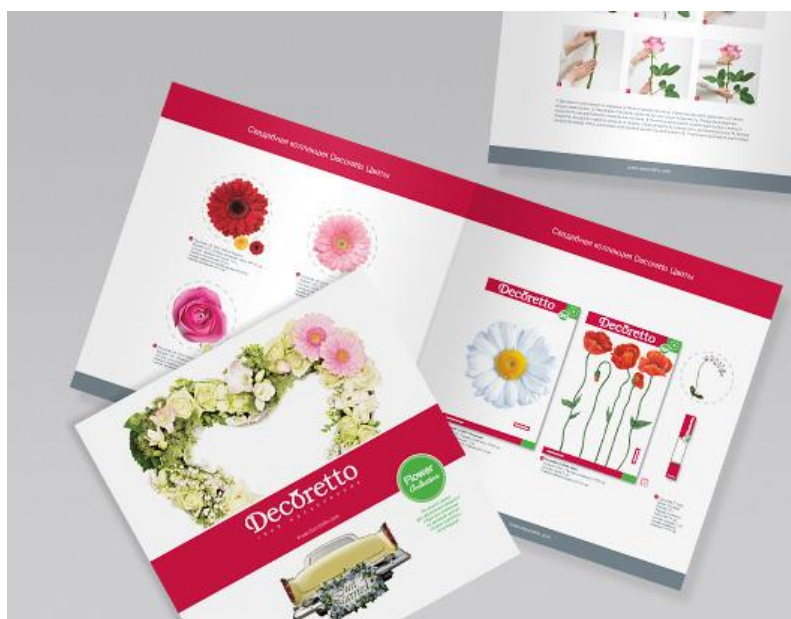

Рисунок 1.31. Каталог декору з квітів

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		43

Аналіз. Рисунок 1.31 – ще один приклад оформлення каталогу про декор з квітів магазину «Decoretto». Відрізняється він від попереднього тим, що на сторінках тут представлені не композиції з квітів, тобто букети, а кожна квітка окремо, що також є інформативним та цікавим рішенням.

Стильове вирішення. Розмаїття червоних та рожевих відтінків та романтичний стиль оформлення, як на обкладинці так і на сторінках каталогу, свідчить про те, що цільовою аудиторією даного прикладу була жіноча частина населення.

Композиційне вирішення. Зображення квітів на обкладинці та на сторінках каталогу оформлені в статичні закриті композиції. Присутній підтримуючий елемент, котрий простягається на всі сторінки каталогу – це безперервна рожева стрічка.

Колористичне вирішення. Фірмовим кольором компанії «Decoretto» є яскравий рожевий, тому основні елементи виконано саме в такому кольорі.

Шрифтове вирішення. При оформленні даного прикладу використано два різних шрифти – для заголовків широкий рукописний шрифт жирного накреслення, в котрому літери підходять під стилістику каталогу, для написання короткої інформації про квіти та цін обрано звичайний шрифт тонкого накреслення.

Недоліки. Проаналізувавши наведений вище приклад, ми дійшли до висновку, що це хороша, професійно оформлена робота, яка значних недоліків не має і повністю відповідає зазначеній тематиці.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		44

Висновки до розділу 1

У першому розділі магістерської роботи ми дослідили історію вінка та його використання в етнокультурі слов'янських народів, зокрема в Україні. Ми з'ясували, що вінком прийнято називати головний убір українського національного костюму, однак він водночас має обрядове та релігійне значення. Також, це — всенародний символ дівування. Це підтверджується народним висловом: втратити вінок — позбутися дівування. Відповідно, з давніх часів одягати на свою голову вінок мали право лише дівчата, які ще не вийшов заміж. Звичай плести вінки, прикрашати ними оселі, використовувати їх як елементи народних обрядів, наприклад купальських гулянь та весіль, бере свій початок ще в доісторичні часи.

Ми дізнались, що вінок має багато синонімічних назв в різних етнографічних регіонах України. Загальновідомі назви — вінок, чільце, перев'язка, вянок. Крім них з XIX - початку XX століття фігурували такі назви як: гібалка (Переяславщина, Подніпров'я), перта (Закарпаття), коробуля, лубок на Поділлі, теремок на Чернігівщині, на Буковині — капелюшиня, фес, на території Наддніпрянщини — корона, цвіток, квітка, Гуцульщини — косиця, плетінь, а на території Лемківщини вінок мав назву коруна. В ході дослідження було з'ясовано, що досить багато цікавих фактів про вінок можна дізнатись з українських творів або ж висловлювань видатних українців. Наприклад, слова з оповідання «На порозі» української письменниці Ірини Вільде свідчать про те, що за давніми українськими традиціями відібрати вінок означало лишити незайманості: «Вона не тяжка, але вінок забрав я в неї...». Зі словника української мови, упорядкованого Борисом Грінченком, який являє собою цінну лексикографічну пам'ятку, також можна дізнатись, що загубити вінок також означало втратити незайманість. «Удівонька свою дочку біла: де ти, дочко, вінок загубила?».

Підтвердженням цього є знайдений етнографом і фольклористом Матвієм Номисом народний вислів: «Уже тобі не вінок носити».

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		45

Також ми навели приклади традиційних народних обрядів, в яких застосовується вінок та відмінностей між ними залежно від територіальних особливостей. Дослідили класифікацію та відповідні традиційні й обрядові відмінності вінків на теренах України, виклали інформацію про види вінків, їх складові.

Окремим пунктом дослідження було використання кольорографічних і символічних особливостей вінків в рекламній поліграфічній продукції. Нами був проведений детальний аналіз вибраних аналогів поліграфічної та рекламної продукції, створеної в Україні, в якій застосовано зображення українських символів, зокрема вінка. Також проведений аналіз прикладів оформлення каталогів на різну тематику для подальшого вирішення оформлення нашого каталогу про вінок.

Графічний дизайн трактують різними словами, присвоюють йому різні визначення, одне з них говорить: «графічний дизайн – як зброя». Справді, така культурна зброя завжди актуальна і вкрай нам необхідна. І особливо дієвою вона була б, якби ширилася вулицями міст, навчальними закладами, громадськими установами.

Таким чином, доходимо до висновку, що певними засобами графічного дизайну можна активізувати повернення до стародавніх традицій та звичаїв обрядовості в Україні і цю тенденцію треба не лише підтримувати, а й поширювати та пропагувати в сучасній графічній культурі, адже вона несе в собі певний посил, передає інформацію, веде діалог з глядачем і саме це є нашою національною ідентифікацією.

РОЗДІЛ 2. РОЗРОБКА ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ДИЗАЙН-КОНЦЕПЦІЇ КАТАЛОГУ

2.1. Дизайн-концепція проекту

В основі будь-якого новоствореного проекту лежить дизайн-концепція. Концепцію проекту можна коротко охарактеризувати декількома словами – це ідея, завдання та методи виконання. Основним завданням при розробці концепції є повне розкриття головного задуму проекту, пошук методів для представлення його з найбільш вигідної сторони. Розробка концепції – один з найважливіших етапів роботи над проектом. Адже концепція визначає загальний вигляд речі або продукту, впливає на сприйняття його аудиторією. Розробка концепції – це процес у ході якого автор проекту відбирає найкращі ідеї та оптимальні шляхи реалізації задуманого.

Безумовно, існує досить багато аспектів, за допомогою яких задуманий проект можливо реалізувати. Важливі такі складові концепції як загальна модель майбутнього проекту, аналіз ринку та цільової аудиторії, сукупність поставлених цілей та завдань, план їх виконання і навіть фінансова частина.

В академічному тлумачному словнику української мови слово ідея пояснюється як основна думка, що визначає зміст твору, в нашому випадку зміст проекту. В науці та мистецтві ідеєю називається загальний принцип теорії, винаходу або проекту, взагалі задум або найсуттєвіша частина задуму. Щоб досягти основного задуму потрібно виконати наперед визначені завдання, тобто запланований обсяг роботи. Зробити це в певний термін допомагають методи – систематизована сукупність кроків, які потрібно здійснити, щоб виконати певну задачу чи досягти певної мети [53]. При створенні нового проекту фахівці зазвичай прагнуть дотримуватись такої стратегії, щоб про їхні товари чи послуги почуло якомога більше людей, особливо коли мова йде про сферу дизайну та реклами. Проте дана тактика не завжди приречена на успіх. Справа в тому, що чи не головним кроком на шляху до передачі певного інформаційного повідомлення в соціальні маси є правильне визначення цільової аудиторії.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		47

Таке поняття як цільова аудиторія пояснюється, як певна група людей різного віку та походження, котрі об'єднані спільними інтересами, потребами або темами. Людей, які можуть стати потенційними клієнтами якоїсь фірми називають цільовою аудиторією бренду. Кожна установа зацікавлена в максимально точному визначенні своєї цільової аудиторії. Цим питанням займаються спеціально обізнані люди. Зазвичай вони ділять цільову аудиторію на декілька секторів за загальними ознаками: статеві, вікові, географічні, також фінансові або професійні та інші. Важливо пам'ятати, що цільовою аудиторією товару/послуги ніколи не стануть всі люди, що проживають у певній місцевості, бо кожен з нас має різні вподобання та інтереси. Кожен окремий проект має свої унікальні характеристики, що й формує унікальну цільову аудиторію [54]. Зазвичай такого виду дослідженнями займаються маркетингові фірми, які використовують техніку цільового чи масового маркетингу. Часто ще й від фінансування проекту залежить його життєздатність, адже без забезпечення необхідними ресурсами досягти цілі буде неможливо, тому ми виділили цей аспект як одну з важливих складових концепції.

На основі вищезгаданої інформації ми розробили свою індивідуальну концепцію проекту. В основі ідеї магістерської роботи – відродження традицій та обрядовості в сучасній українській культурі, поширення патріотизму, актуалізація традиційності в проведенні весіль та календарних свят. Авторське вирішення оформлення каталогу про повний український вінок дозволить поширити цінну інформацію про важливий елемент української культури в широкі маси. Отже, за допомогою так званого екскурсу по стилізованих ілюстраціях каталогу ми ознайомимо глядача з основними елементами повного українського вінка, значенням і символікою кожного з них та українськими національними традиціями щодо вінкоплетин загалом. Кожен елемент, що входить до складу об'єкту дослідження самобутній і індивідуальний, має своє місце, свою роль, свою легенду. Таким чином ми маємо 6 розворотів каталогу, які повністю присвячені нашим

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		48

предметам дослідження, містять зображення стилізованих авторських ілюстрацій та цікаву коротку інформацію про них. Ще 2 додаткових розвороти містять ілюстративне зображення повного українського вінка з інформацію про назви рослин, котрі досліджуються та їх реальні фотографічні зображення.

Існує 3 види каталогів: рекламний, іміджевий та періодичний. Усі перераховані види містять в собі структуровану інформацію про якісь об'єкти, товари або послуги. Кожен важливий елемент в каталозі зображений та описаний, у нашому випадку проілюстрований. Специфіка періодичного типу каталогу передбачає його випуск один раз у тиждень, місяць, квартал тощо. Таким чином оновлення інформації про випуск нових товарів або послуг постійно та вчасно доноситься до потенційних покупців. На сторінках каталогу може повідомлятися про запровадження спеціальних пропозицій, зміну цінних категорій або про іншу важлива інформація, яку необхідно повідомити клієнтам. В іміджевому каталозі частіше всього демонструється успішна діяльність компанії. Задачею даного каталогу є ознайомлення потенційних покупців чи інших зацікавлених осіб з діяльністю установи, з новими технологіями, які вона використовує або з тематикою присвяченою каталогу. Іміджеві каталоги призначені для підтримання найвищого авторитету компанії, тому при їх післядрукарській обробці застосовуються найновіші технології. Рекламний каталог містить в собі інформацію про весь асортимент представлених товарів та послуг за їх цінами та спеціальними пропозиціями. Поширюються рекламні каталоги безкоштовно безпосередньо в місці проведення запланованої акції, продажу товарів або ж за допомогою кур'єрської доставки або поштоматів. Кожен випуск вищезгаданих рекламних каталогів та їх розповсюдження здійснюється за встановленим графіком [55].

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		49

2.2 Пошукові ескізи

Створення кожного нового проекту починається з пошукових ескізів – швидко виконаних малюнків від руки, або за допомогою графічного планшета чи різного програмного забезпечення. Ескіз, або так званий начерк може бути виконано за допомогою багатьох матеріалів та технік: туш-перо, олівець, акварель, пастель та інші. Він дає змогу зафіксувати різноманітні ідеї і задуми, випробувати їх та методом відбору визначити найбільш оптимальний варіант. В дизайнерській практиці ескіз є малюнком, в якому відображено розташування всіх елементів макета – ілюстрацій, заголовків, тексту. Він є так званим проміжним макетом майбутньої роботи і має відрізнитись ясністю загальної ідеї, чіткістю побудови та розташування важливих елементів та побудовою гармонійної композиції. Це один з перших кроків при створенні загального проекту, тому він займає досить важливу позицію в роботі дизайнера. За ступенем завершеності ескізи бувають різних типів – від маленьких начерків до майже завершеної роботи. Зазвичай у дизайнерській практиці перший етап роботи – це начерки з дуже узагальненими, спрощеними елементами. Наступним етапом є чорновий ескіз, в якому елементи представлені узагальнено, але пропорційно. На остаточних ескізах робота близька до фінішного варіанту, містить всі деталі, елементи промальовані чітко, дотримано всіх пропорцій та гармонійної композиції, адже це є завершальним етапом процесу пошуку ідей. Остаточний ескіз, котрий містить всі закінчені ілюстрації та заголовки не потребує виправлень.

В ході роботи над ілюстраціями каталогу було виконано безліч пошукових ескізів та начерків. Розглядалось декілька напрямів формування дизайн-концепції каталогу. І різнились вони радикально. Починаючи від розробки ілюстрацій до дидактичних карток для учнів початкової школи до оформлення ілюстраціями дитячої книги з віршами про вінок. Шляхом створення різних пошукових ескізів, ми обрали остаточний варіант дизайну та сформувавши нову концепцію, яка розміщена на сторінках 48-49.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		50

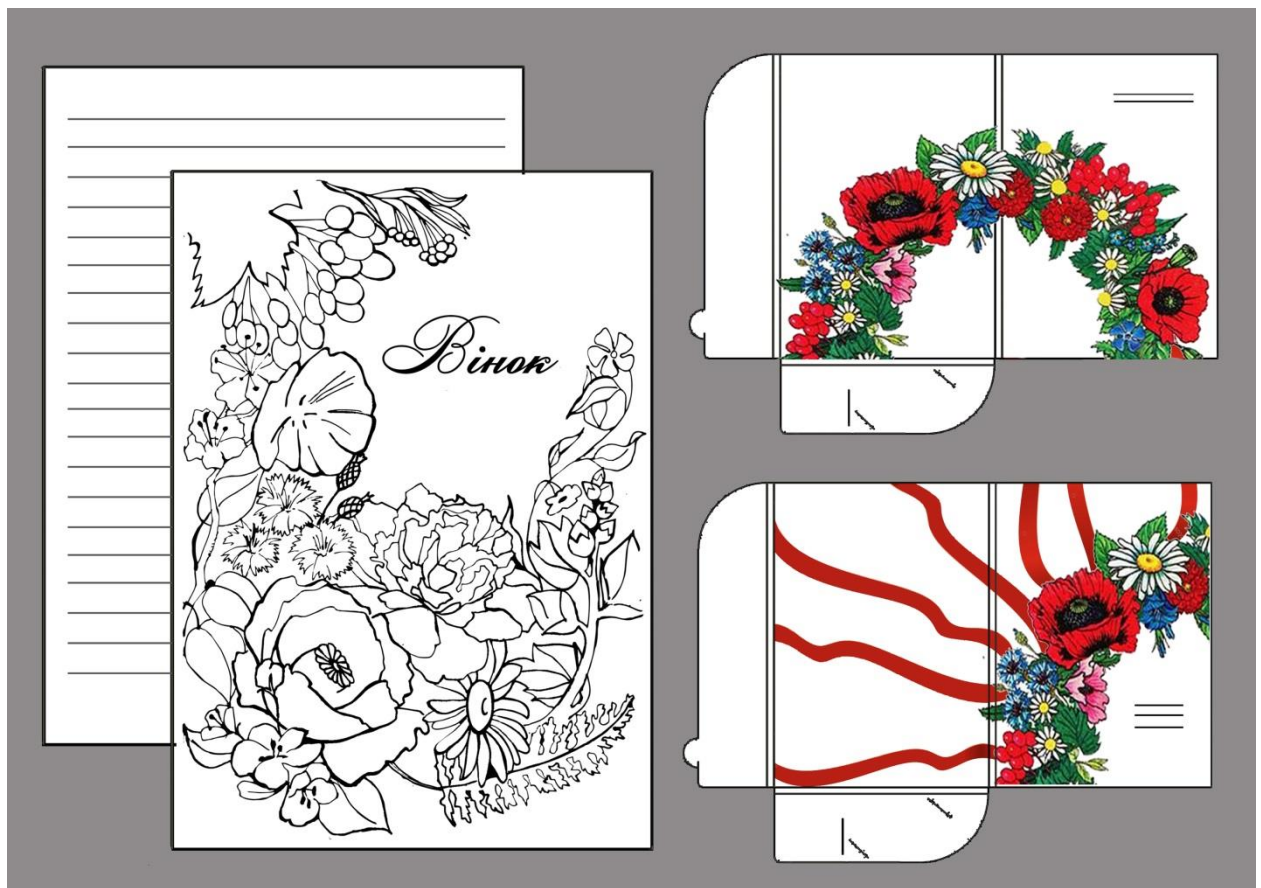

Рис. 2.1. Пошуковий ескіз №1

Аналіз. Даний ескіз було розроблено на початку роботи над магістерським проектом. Задумом роботи є оформлення папки з набором дидактичних карток для школярів. На даному ескізі представлено варіант оформлення дидактичної картки за допомогою графічного зображення, що також виконує роль розфарбовки, адже дітям молодшого шкільного віку цікавий такий вид діяльності. Зображено композицію з квітів, котрі входять до складу повного українського вінка. Також, поряд з карткою, продемонстровано варіанти оформлення папки для набору вищезгаданих карток. Використано кольорову ілюстрацію. Обидві ілюстрації промальовані за допомогою програмного забезпечення та графічного планшету (рис.2.1).

Стильове вирішення. У даному ескізі не прослідковується якість конкретне стильове вирішення, тому що це лише підготовчий етап на шляху до створення завершеної ілюстрації. Можна сказати про те, що даний ескіз

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

є лінійним малюнком. Особливістю котрих є зображення предметів за допомогою контурів різної товщини та насиченості. Ця техніка малюнка дозволяє точно і швидко зображувати основні пропорції та особливості предметів, людей, тварин і т.д.

Композиційне вирішення. На ескізі оформлення картки та ескізі оформлення папки №2 композиція асиметрична. На це вказує відсутність вісі симетрії та вільне розташування композиційних елементів. Варіант папки №1 має симетричну композицію.

Колористичне вирішення. На даному етапі роботи колористичне вирішення не має особливого значення, проте основна ідея схематично передана у нашому ескізі. Ілюстрації, що призначені для зафарбовування контурні чорно-білі. А загальне оформлення папки виконано в кольорі. Квіти мають близьке до реального забарвлення. Кольором для стрічок у вінку обрано яскравий червоний. Стрічки даного кольору за легендою символізували магічність.

Шрифтове вирішення. Оскільки представлений варіант ілюстрації є чорновим ескізом, шрифтове вирішення тут не відіграє особливого значення і місце тексту схематично позначено лініями. В якості шрифту для виконання даних ескізів було обрано один із системних шрифтів – Arial. Цей шрифт входить до стандартного набору шрифтів операційної системи Windows.

Недоліки. Ми проаналізували ескіз та вирішили, що композицію з квітів варто замінити, тому що в такому варіанті всі елементи губляться й не читаються. Також ми прийшли до висновку, що робота матиме досить вузьку цільову аудиторію, а саме діти молодших класів, і використовуватимуться картки лише на уроках з дисципліни «Я у світі», тому було прийнято рішення змінити напрям роботи на дещо інший.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		52

Рис. 2.2. Пошуковий ескіз №2

Аналіз. Наступний ескіз також створений на тему українського віночка, але прийнято рішення спробувати оформити дитячу книгу. Із врахуванням зауважень до першого макету в цьому випадку кожен квітку з вінка зображено окремо. Так як це ілюстрації до дитячої книги з віршами квіти намальовано в жартівливому характері, кожна з них має обличчя, емоції та настрої. Всі ілюстрації промальовані вручну простим олівцем (рис. 2.2).

Стильове вирішення. Для наших ілюстрацій характерна відсутність об'єму та узагальненість форми, графічна стилізація лініями.

Композиційне вирішення. Композиція сторінки відкрита. Для відкритої композиції характерно вихід зображення за межі формату .

Колористичне вирішення. На рисунку представлено ескізи початкового етапу, тому вони чорно-білі, виконані олівцем, як начерки. Таке колірне вирішення є нейтральним. Воно не відволікатиме нас у процесі створення композиції сторінки.

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Шрифтове вирішення. Так само, як і в попередньому ескізі, базовим шрифтом було обрано шрифт Arial, але застосувати його не вдалося, тому що ми почали шукати інші варіанти втілення загальної ідеї.

Недоліки. У даному ескізі є кілька недоліків: майже однакові за своєю масою рослини на передньому плані, плутанина на сторінці з зображенням квіткових родин, розміщення ілюстрації на згині, що є необачним рішенням, композицію та якість буде втрачено. Відсутність кольору.

Рис. 2.3. Пошуковий ескіз №3

Аналіз. Ілюстративне вирішення даного ескізу є вже близьким до завершального етапу. Адже тут ми бачимо варіант оформлення саме каталогу, на чому й зупинили свій пошук. Дві сторінки каталогу ми зобразили таким чином, що одна з них акцентує увагу на рослині, про яку йде мова, а інша має містити короткий опис рослини та інформацію, а також зображення вінка, сплетеного з неї (рис. 13). Оскільки повний український вінок, котрий було взято за основу може містити до 12 різних квітів і трав, було заплановано

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

створити каталог на 12 розворотів. Врахувавши недоліки вищеописаних ескізів, ми зробили колірну палітру більш насиченою, додали нові деталі.

Стильове вирішення. На відміну від попередніх ескізів ми використовуємо не лише плоскі контурні малюнки зі стилізованими, спрощеними графічними формами квітів, а й кольорові об'ємні реалістичні зображення тих же рослин. Також для візуальної різноманітності ми використали поєднання графіки та живопису.

Композиційне вирішення. Композиція сторінки відкрита, асиметрична, динамічна. Отже, в нашій композиції відсутня вісь симетрії, на першій сторінці елементи не чітко врівноважені візуально, тому ілюстрація справляє враження динаміки, зображення квітів виходить за рамки формату. Використання контрасту у даній композиції допомагає нам привернути увагу до найважливішого.

Колористичне вирішення. Оскільки в попередніх ескізах колір здебільшого був відсутній, в даному випадку ми вирішили зробити акцент саме на ньому. Тому на першому живописному зображенні ми можемо бачити відтінки зеленого та рожевого.

Шрифтове вирішення. Для того, щоб зосередити основну увагу на першій ілюстрації та забезпечити високу читабельність тексту, ми вирішили написати назву рослини красивим рукописним шрифтом, який належить до родини динамічних гротесків. Такий шрифт відрізняється простотою, широким діапазоном варіантів написання, зручністю для читання.

Недоліки. Ми вирішили, що буквальні зображення квітів, які входять до вінка не є досить цікавим вирішенням оформлення каталогу і композиція даних ілюстрацій далека до ідеальної. Тому ми зупинились на розробці каталогу, але продовжили в наступних ескізах спроби зробити його оформлення більш оригінальними.

2.3 Графічні константи

Певний набір елементів, які являються постійними і незмінними ні за яких обставин називається графічними константами. Вони можуть являти собою різноманітний набір елементів залежно від того про який об'єкту дизайну йде мова. Наприклад, графічними константами фірмового стилю є логотип, фірмовий знак, паттерн, фірмові та додаткові кольори, набір фірмових шрифтів, модульна сітка та ін. Поліграфічна продукція доносить певне інформаційне повідомлення до глядача за допомогою тексту та графічних зображень. Графічні константи формують у глядача цілісне уявлення про той чи інший виріб поліграфічної продукції, додають йому унікальні, впізнавані риси, художню виразність, створюють певний образ. Ми розробляємо каталог, тому нашими графічними константами є: стильове, композиційне, колористичне і шрифтове вирішення. Пропонуємо детальніше розглянути особливості створення згаданих вище констант.

Стильове вирішення. Поряд з розвитком людських досягнень та поглядів завжди розвивалось і мистецтво. Воно супроводжувало людину завжди, починаючи від кам'яного віку і закінчуючи сьогоденням. Мистецтво завжди активно розвивалося, набувало нових форм і втілювало нові ідеї, звідки виникали нові стилі. У мистецтві поняттям стиль визначають вагомі етапи та напрями його розвитку. Художній стиль характеризує втілене мовою мистецтва відображення історичного життя суспільства, естетичних поглядів різних суспільних груп певної епохи або творчого напрямку. Кожній епосі притаманні свої власні неповторні риси, теми, ідеї, світогляд людей, котрі формували неповторний стиль у мистецтві. Поняття «стиль» часто використовується в нашому повсякденному житті, як-от: стиль роботи, стиль одягу, стиль гри тощо. Про стиль говорять у літературознавстві, лінгвістиці, мистецтвознавстві, естетиці, культурології. Стиль відображає також характерні ознаки національної або етнічної своєрідності, наприклад: східний, слов'янський, скандинавський, іспанський, африканський стилі тощо. Ідеться про національний стиль [61].

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Порівняно з іншими видами мистецтва зародження дизайну відбулося не так давно. Та все ж він має вже понад сторічну історію свого існування і став самостійним видом художньої діяльності. В образотворчому мистецтві стиль – це єдність певних особливостей, яка відрізняє манеру окремого майстра чи мистецтво історичного періоду, епохи, цивілізації, національну художню традицію. Графічний дизайн протягом історії свого існування розвивався в єдності з історично сформованими стилями образотворчого мистецтва, а саме: вікторіанським стилем, модерном, конструктивізмом, дадаїзмом, експресіонізмом, футуризмом, героїчним реалізмом, сюрреалізмом, швейцарським міжнародним стилем, арт-деко, кітчем, психоделікою, постмодернізмом та ін. У графічному дизайні стилем можна назвати сукупність загальних прийомів, комбінацію різноманітних шрифтових композицій, певне використання простору, кольору [29].

При виконанні проекту автор зазвичай обирає найбільш вдалий стиль і в ньому виконує роботу. Це надає їй індивідуальності та художньої цінності. У межах одного проекту всі елементи роботи повинні перебувати в тісному взаємозв'язку, який має сприяти становленню загальної візуальної єдності. Часто в графічному дизайні присутнє застосовування додаткових прийомів. Одним з таких прийомів є стилізація – заздалегідь продумане формування візуального образу, шляхом використання зовнішніх ознак певного стилю [24]. Також під поняттям «стилізація» розуміють засіб композиції, який полягає у спрощенні об'єктів зображення, як і в нашому випадку. Прийом стилізації активно використовують при створенні орнаментів – візерунків, які ґрунтуються на симетрії, їх елементи повторюються та чергуються між собою. Слово орнамент має латинське походження і в перекладі означає прикраса. В мистецтві й архітектурі це поняття тлумачать як ритмічне чергування різноманітних зображень. Вони можуть бути різного масштабу: великими і дрібними; з різною стилізацією або ж натуралістичними; мати геометричне (наприклад, меандр), рослинне (акант, пальмета тощо) або інше

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		57

походження. Іншими словами – це упорядковані між собою стилізовані рослинні, зооморфні чи антропоморфні мотиви [62].

Фітоморфний орнамент — те саме, що і рослинний. У мистецтві кожного народу є свої унікальні гілки художнього орнаменту. Це викликано різним середовищем проживання людей та їхніх поглядів. Орнаментування або оздоблення тих часів є своєрідним індикатором життя наших пращурів [62]

Рис. 2.4, 2.5. Фітоморфний національний орнамент

Хоча зазвичай орнамент має форму стрічки, зустрічаються інші варіанти оформлення предметів чи осель орнаментами, наприклад у формі вінка, що ми бачимо на рисунках 2.4 та 2.5. Оскільки тематика нашого каталогу стосується національного стилю, то у своїй роботі ми могли б використати рослинний орнамент у формі вінка в оформленні візуальної частини. Поширений стрічковий орнамент характеризується вузьким візерунком. Його елементи утворюють простий візуальний ряд. Поряд зі стрічковим орнаментом використовують сітчастий орнамент, який часто виконує роль фону. Такий орнамент також ґрунтується на симетрії, його елементи повторюються та чергуються між собою. Але, на відміну від попереднього, вони вписані в сітку із геометричних фігур (квадратів, ромбів, трикутників та ін.). Третім видом орнаменту є розета. В публічному електронному словнику української мови термін розета має таке значення –

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

орнаментальний малюнок у вигляді квітки з однаковими пелюстками або вписаного в коло листа [63]. Іншими словами, розета являє собою орнамент, вписаний в коло. Його використовують для оформлення печаток, тарілок, серветок та ін.

Композиційне вирішення. В процесі створення будь-якого об'єкта побудова композиції є одним із найважливіших етапів. Слово «композиція» походить від латинського «compositio», що означає створення, співставлення, зв'язок. У сучасному розумінні композиція – це побудова художнього твору, яка зумовлена його змістом, характером і призначенням [64]. Композиція включає організацію, розташування та зв'язок різних елементів художньої форми. З цих трьох чинників складається єдине ціле. Завдяки грамотно зіставленій композиції, логічному та гармонійному розташуванню елементів на площині, забезпечується краще сприйняття головного задуму проекту (рис. 2.6). Розрізняють три основних види композиції: фронтальну (площинну), об'ємну, глибинно-просторову. Фронтальна композиція, або іншим словом площинна, ґрунтується на розташуванні на двох осях координат – горизонталі та вертикалі. За допомогою прийомів світлотіні, повітряної та лінійної перспективи утворюється ілюзія глибини. Приклади фронтальних композицій можна знайти на картинах, вітражах, панно.

Рис. 2.6. Картина 1800 року. Приклад симетричної та врівноваженої композиції

Також важливою рисою фронтальної композиції є вибір формату – вертикальний, горизонтальний, квадратний або круглий. Саме формат задає співвідношення сторін композиції, ступінь її деталізації. Фронтальна композиція може приймати будь-який формат. Наприклад, центрична композиція потребує квадратного формату, а лінійна – прямокутного.

Далі пропонуємо детально розглянути об'ємну композицію, котра характеризується тривимірністю. Вона має довжину, висоту і глибину і застосовується найчастіше в таких видах мистецтва як скульптура, архітектура, декоративно-прикладна творчість. Об'ємна композиція має таку особливість – її можна сприймати з декількох сторін, тобто не з одного, а з кількох ракурсів. Разом з тим її силует завжди має бути цілісним.

Просторова композиція складається із об'ємних елементів, певним чином розташованих в просторі. Нагальним прикладом є композиція сцени (декорації, меблі та ін.) або композиція виставкового залу чи вітрини. При побудові просторової композиції активно використовуються відстань між предметами, гра світла та тіні, об'єм, форма та кольори предметів [37]. Незважаючи на те, який вид композиції використовується: фронтальна, об'ємна чи глибинно-просторова, автор має враховувати три основні закони гармонійної побудови композиції, а саме: закони цілісності, підпорядкуванню, рівноваги. Закон рівноваги заключається в балансі всіх елементів, присутніх в композиції між собою. Від розташування елементів та композиційного центру, ритму, художніх засобів (кольору, тону, фактури та іншого) залежить рівновага композиції. Симетрична композиція повинна мати пропорційні елементи з цілим, інакше вона виглядатиме візуально невірноваженою. Використання площини для асиметричної композиції набуває більш вільного характеру. Врівноваження асиметричної композиції є набагато складнішим завданням для дизайнера, ніж симетричної. В асиметричній композиції рівновага досягається виключно за допомогою таких засобів композиції, як колір, насиченість, форма, фактура, ритм, масштаб, контраст, нюанс. Закон цілісності диктує єдність кольорової гами

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		60

формоутворюючого та пластичного вирішення. Цілісності в композиції можна досягти шляхом підпорядкування, яке полягає у наявності домінанти – композиційного центру. На головний акцент композиції, зазвичай, відразу падає погляд. Саме йому мають підпорядковуватися всі інші складові композиції. Композиційний центр може бути розташованим і на передньому, і на задньому плані, периферії або ж в центральній частині формату. Найважливіше, щоб всі другорядні елементи займали правильну позицію і сприяли виділенню центральної фігури [32].

Колористичне вирішення. Колір в графічному дизайні займає дуже важливе місце і виконує естетичні та ергономічні функції. Так як ми досліджуємо рослини, котрі входять до вінка, у нашому проекті буде доречним використання природніх кольорів. Тобто кольорів оточуючого світу, створених самою природою, наприклад різних відтінків рослин, квітів, неба, фруктів, і т.п. Дизайнер у своїй роботі працює з великою кількістю кольорів та їх відтінків. Під час роботи з кольором важливо враховувати психологічний вплив кольору на людину і дотримуватися законів гармонії. Для того, щоб можна було без проблем підібрати гармонійне поєднання кольорів існує колірне коло (рис. 2.7).

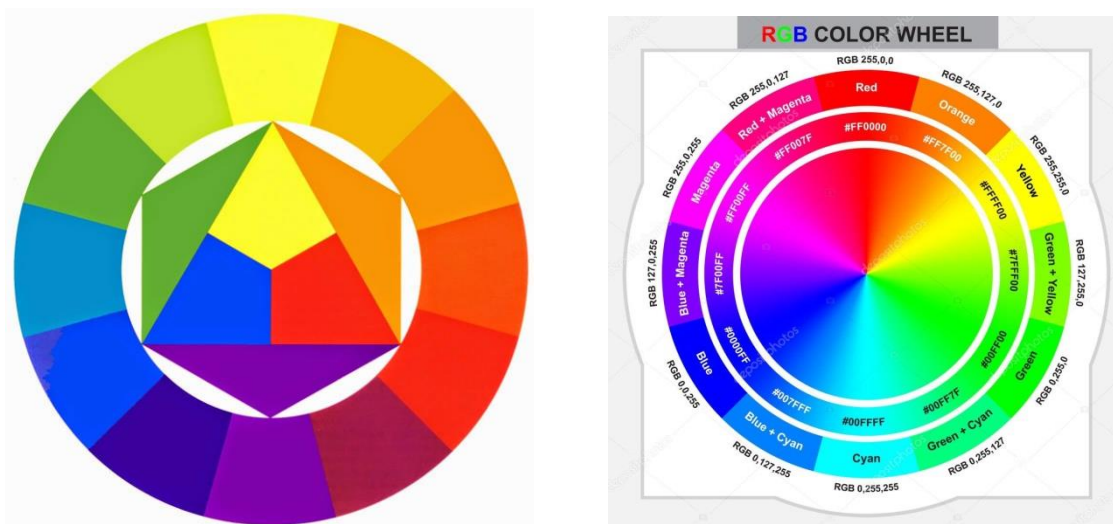

Рис. 2.7. Колірне коло

Теорія кольорознавства виділяє 3 основні кольори: червоний, жовтий та синій. Під час роботи над картинами живописці за допомогою цих кольорів створюють будь-який відтінок. Основні кольори також називають первісними. В середині колірною кола з них утворюється рівносторонній трикутник. Вторинні кольори утворюються при змішуванні двох основних кольорів. Вони розташовуються між первісними кольорами. Вторинними кольорами є: помаранчевий, зелений та фіолетовий. Вони утворюють три окремих трикутники. Третинні кольори виникають шляхом змішування первинного і вторинного кольорів. Внаслідок вищезгаданого змішування виникають: жовто-помаранчевий, червоно-помаранчевий, жовто-зелений, синьо-зелений, синьо-фіолетовий, червоно-фіолетовий [12].

В образотворчому мистецтві та дизайні розрізняють нюансні та контрастні поєднання кольорів. До нюансних, м'яких поєднань можна віднести комбінації кольорів, які розташовані поруч на колірному колі. Наприклад, жовтого та помаранчевого, синього та зеленого. М'які поєднання створюють враження спокою, врівноваженості. Для того, щоб привернути увагу глядача чи підсилити колірну гаму використовують колірний контраст [39].

На сьогодні відома не одна концепція щодо гармонійного поєднання кольорів. Наприклад, Т. Л. Стоун, С. Адамс, К. Моріюка у книзі «Дизайн цвета. Практикум» виділяють 6 основних концепцій гармонійного поєднання кольорів: комплементарні кольори, близькі кольори та комплементарний, здвоєні комплементарні кольори, близькі кольори, тріадні кольори, монохромні кольори. Комплементарне поєднання кольорів являє собою використання відтінків, які розташовані навпроти один одного в колірному колі (жовтий та фіолетовий, зелений та червоний, синій та помаранчевий). Використання близьких кольорів і комплементарного призводить до пом'якшення контрасту. У цьому випадку колірну гармонію створюють за допомогою трьох кольорів: двох відтінків, які розташовані поруч на колірному колі і водночас навпроти кольору, який відіграє роль акцентного.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		62

Це може бути поєднання зеленого, жовтого та червоно-фіолетового. Здвоєними комплементарними кольорами називають поєднання із двох пар комплементарних кольорів. Наприклад, червоно-фіолетовий, червоно-помаранчевий, жовто-зелений та синьо-зелений кольори. При створенні композиції за цією колірною схемою потрібно уникати колірних плям однакового розміру. Якщо ж потрібно створити композицію, яка справляє враження легкості, можна спробувати використати схему з близькими кольорами, тобто відтінками, які розташовані поруч на колірному колі. Наприклад, помаранчевого, червоно-помаранчевого та червоного кольорів. Тріадна колірна схема – це поєднання таких кольорів, між якими однакова відстань на колірному колі: фіолетовий, червоний помаранчевий; синій, жовтий, червоний і т.п. Монохромна схема являє собою використання відтінків одного будь-якого кольору (синього, червоного, зеленого та ін. Це поєднання передбачає посилену роботу з насиченістю, яскравістю [31].

Шрифтове вирішення. Не менш важливим етапом розробки об'єкту дизайну є визначення шрифтового рішення. Різні шрифти мають вплив на психіку людини. Вони мають здатність підсилювати сприйняття макету і підкреслювати тематику. Підбір шрифтового рішення залежить від тематики проекту та задуму дизайнера. Шрифтове вирішення має вписуватися у концепцію дизайну, гармонійно виглядати в поєднанні з візуальною частиною, доповнювати графічне оформлення. Наприклад, для оформлення офіційних документів дизайнери використовують стримані, строгі шрифти, а для оформлення вітальних листівок – декоративні чи граційні рукописні шрифти. Текстова частина є основним джерелом інформації для глядача, отже вона має досить важливе значення. Потрібно уміти розрізняти поняття «шрифт» та «гарнітура». Іноді ці два терміни плутають, причиною цього є дефіцит знань в даній тематиці. «Шрифт» – це сукупність знаків для письма: букви, цифри, символи, а гарнітура – це група шрифтів, які мають певний малюнок [21]. Наприклад, Times New Roman,

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		63

Calibri, Centaur, Futura, Arial та інші. Зазвичай гарнітура має кілька накреслень: нормальне (normal), жирне (bold), курсивне (italic).

Залежно від призначення шрифти розподіляються на 3 групи: текстові, декоративні, акцентні. Текстові шрифти призначені для набору великих блоків тексту. Вони найбільш зручні для читання. Це спричинено будовою знаків текстових шрифтів, котра створена таким чином, що очі не втомлюються під час читання. Їх пропорції призначені для невеликого кеглю шрифту. Якщо спробувати збільшити розмір таких шрифтів до розміру акцентних, вони виглядатимуть занадто тонкими, невиразними. Декоративні шрифти привертають увагу своєю оригінальністю, тому вони використовуються у області реклами. Акцентні шрифти призначені для набору тексту великим кеглем – оформлення заголовків, титулів тощо. Ці шрифти насичені, вони привертають увагу [25]. Шрифти також класифікують за приналежністю до певної родини: антиква, брускові та рублені шрифти, рукописні, декоративні. Декоративні шрифти часто складаються лише із прописних літер. Хоч літери виглядають візуально привабливими, проте їх незручно читати. Характерними рисами антикви є відкритість форми, нахилена вісь овальних знаків, несиметричність, перехід від тонкої до товстої ширини штриха, зарубки. Антиква добре підходить для набору суцільних текстів. Брускові (єгипетські) шрифти мають симетричні заокруглення зарубки, у них відсутній контраст між штрихами, закрита або напівзакрита форма, вертикальна вісь овалів. Характерною рисою шрифтів сімейства гротеск є відсутність зарубок [2]. Шрифти цього сімейства поділяються на такі підгрупи: старі, нові, динамічні, геометричні гротески. Старі гротески сформувалися в XIX поч. XX ст. Вони можуть мати як закриту, так і відкриту форму. Вони дещо грубуваті. Нові гротески з'явилися в середині XX ст. У них відсутній контраст, а форма знаків закрита. Вони візуально нейтральні. Динамічні гротески – найбільш новий тип гротесків, який виник у другій половині XX ст. Вони відрізняються відкритістю, не геометричністю, мають невеликий контраст, скошені зрізи вертикальних штрихів. Геометричні

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		64

гротески з'явилися у 30-pp хх. ст. в Німеччині. Вони виглядають складеними із простих геометричних фігур. Наступною родиною шрифтів є каліграфічні або ж рукописні. Рукописні шрифти імітують каліграфію чи почерк певної людини (Betina Script, Mommie, Hlestaroff). Рукописні шрифти поділяються на шрифти, які імітують письмо ширококонечним, гострим пером, пензлем, олівцем, фломастером, ручкою. Також вони можуть бути з'єднані штрихами (кожна літера з'єднана із сусідньою), не з'єднані (літери стоять окремо) і проміжні (напівз'єднані). Рукописні шрифти застосовують в якості акцентних. Декоративні шрифти імітують певний історичний стиль чи мають декоративну форму. Вони можуть мати фактуру, орнамент, порваний контур. Зустрічаються декоративні шрифти, які нагадують машинопис, трафаретне письмо. Також є декоративні тривимірні шрифти і контурні. Діапазон застосування цих шрифтів вузький, тому що вони дуже екстравагантні. Їх можна використовувати для заголовків, логотипів, окремих написів [21].

Цікавим та корисним джерелом інформації про шрифти для тих, хто займається айдентикою, веб-дизайном чи ілюстрацією є українська версія статті для блогу Depositphotos, з лінками на кожен приклад. В ній говориться про те, що шрифти – це таємні агенти візуальної комунікації, які працюють з підсвідомістю глядача, котрі відіграють найважливішу роль у дизайні: створюють настрій, вселяють емоції, допомагають сприйняттю образу ще до прочитання тексту. У статті показано які шрифти варто використовувати для різних індустрій, і як навіть найменші шрифтові деталі змінюють ставлення до написаного [66].

Кожен окремий шрифт має багато особливостей, на які свідомо звертає увагу дизайнер і підсвідомо – пересічний громадянин без спеціальної освіти. Далі детально розглянемо кожну з них. Перша особливість – насиченість шрифту. Жирність шрифту людина помічає у першу чергу та при будь-яких обставинах. Виділяють три типи насиченості: нормальний, світлий і жирний. Нормальний тип насиченості накреслення не має сильного впливу на

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		65

підсвідомість, йому не загрожують оптичні викривлення чи погана якість зображення. Графема даного типу найбільш пристосована для читання. Наступні два типи мають велике емоційне значення і, як сказано у статті, можуть передавати гаму відчуттів від боязкої делікатності до наполегливої грубості (рис. 2.8).

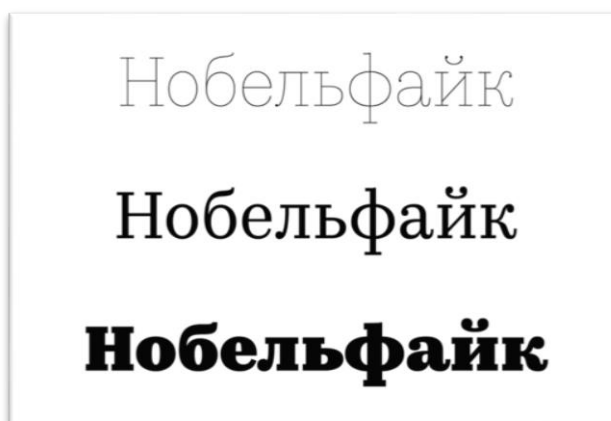

Рис. 2.8. Приклад різних видів накреслень (шрифт Kazimir Text)

Друга особливість – ширина шрифту. Як і насиченість, вона має сильний вплив на читабельність тексту. Найбільш розповсюджені та призначені для читання накреслення нормальної ширини. Широкі та вузькі натомість мають свої риси і особливий вплив на свідомість читачів (рис. 2.9).

Рис. 2.9. Ширина шрифту: дуже вузький, нормальний, та дуже широкий

Хоч вузькі накреслення і можна прочитати, вони все одно викликають неприємне відчуття недостатку вільного простору. Такий тип накреслення дизайнери використовують у тих випадках, коли на маленькій площі потрібно вмістити велику кількість інформації. Ще меншу читабельність

мають надвузькі накреслення. Вони дуже видовжені і використовуються тільки у важливих оголошеннях, заголовках чи в агітаційних плакатах. Шрифти широкого та надширокого накреслення, на відміну від попередніх, мають більше горизонтальних ліній і читаються погано, але за рахунок того, що на прочитання слова іде більше часу, воно відкладається в нашій пам'яті надовше. Такі шрифти часто використовуються для оформлення транспортних засобів, адже вони мають особливість зберігати читабельність навіть при динамічному русі об'єкта, на якому розміщений текст. Третя особливість – контраст. Контрастність шрифту впливає на візуальне сприйняття та читабельність і визначається тим, наскільки тонкі або товсті шрихи літер. Найбільш поширений слабкий та середній контраст, що використовується при оформленні текстів великого обсягу. Він не має додаткового навантаження на зір та не впливає на свідомість, на відміну від шрифтів з сильним контрастом, або з його відсутністю взагалі (рис. 2.10).

Рис. 2.10. Приклади різної контрастності шрифтів

Шрифт, котрий не має контрасту взагалі виглядає дуже банально та нецікаво порівняно з контрастним, але при розумному використанні та поєднанні з іншими елементами дизайну він стає цікавим графічним інструментом та досить часто використовується в сучасній рекламі. Контрастні шрифти не призначені для легкого читання, отже використовуються лише для оформлення важливих текстових нюансів,

заголовків, обкладинок тощо. Така особливість притаманна шрифтам класицизму та романтизму [66].

Також важливими рисами шрифтів, на які слід звертати увагу при підборі текстового оформлення є висота рядкових літер, яка може бути маленькою, середньою та високою, загострення або округлення кутів та засічки (зарубки), які також мають різну варіацію.

Рис. 2.11. Варіанти шрифтів з різною висотою літер, різним округленням кутів та різними варіантами зарубок відповідно

Висновки до розділу 2

У цьому розділі магістерської роботи, ми розкрили поняття концепції та визначили її складові. В основі будь-якого новоствореного проекту лежить дизайн-концепція. Концепцію проекту можна коротко охарактеризувати декількома словами – це ідея, завдання та методи виконання. Основним завданням при розробці концепції є повне розкриття головного задуму проекту, пошук методів для представлення його з найбільш вигідної сторони. Розробка концепції – один з найважливіших етапів роботи над проектом. Адже концепція визначає загальний вигляд речі або продукту, впливає на сприйняття його аудиторією. Розробка концепції – це процес у ході якого автор проекту відбирає найкращі ідеї та оптимальні шляхи реалізації задуманого. Наша концепція заключається у авторському вирішенні оформлення каталогу про повний український вінок, що дозволить поширити цінну інформацію про важливий елемент української культури в широкі маси. Ми визначили, що будемо розробляти 6 розворотів каталогу, які повністю присвячені нашим предметам дослідження, міститимуть зображення стилізованих авторських ілюстрацій та цікаву коротку інформацію про них. Ще два додаткових розвороти міститимуть ілюстративне зображення повного українського вінка з інформацію про назви рослин, котрі досліджуються та їх реальні фотографічні зображення.

Також ми проаналізували види каталогів і дізнались, що існує 3 види: рекламний, іміджевий та періодичний. Усі перераховані види містять в собі структуровану інформацію про якісь об'єкти, товари або послуги. Кожен важливий елемент в каталозі зображений та описаний, у нашому випадку проілюстрований. Специфіка періодичного типу каталогу передбачає його випуск один раз у тиждень, місяць, квартал тощо. Таким чином оновлення інформації про випуск нових товарів або послуг постійно та вчасно доноситься до потенційних покупців. На сторінках каталогу може повідомлятися про запровадження спеціальних пропозицій, зміну цінних категорій або про іншу важливу інформація, яку необхідно повідомити

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		69

клієнтам. В іміджевому каталозі частіше всього демонструється успішна діяльність компанії. Задачею даного каталогу є ознайомлення потенційних покупців чи інших зацікавлених осіб з діяльністю установи, з новими технологіями, які вона використовує або з тематикою, присвяченою каталогу. Іміджеві каталоги призначені для підтримання найвищого авторитету компанії, тому при їх післядрукарській обробці застосовуються найновіші технології. Рекламний каталог містить в собі інформацію про весь асортимент представлених товарів та послуг за їх цінами та спеціальними пропозиціями. Поширюються рекламні каталоги безкоштовно безпосередньо в місці проведення запланованої акції, продажу товарів або ж за допомогою кур'єрської доставки або поштоматів. Кожен випуск вищезгаданих рекламних каталогів та їх розповсюдження здійснюється за встановленим графіком.

В розділі 2 було обговорено, що створення кожного нового проекту починається з пошукових ескізів – швидко виконаних малюнків від руки, або за допомогою графічного планшета чи різного програмного забезпечення. Ескіз, або так званий начерк може бути виконано за допомогою багатьох матеріалів та технік: туш-перо, олівець, акварель, пастель та інші. Він дає змогу зафіксувати різноманітні ідеї і задуми, випробувати їх та методом відбору визначити найбільш оптимальний варіант. В дизайнерській практиці ескіз є малюнком, в якому відображено розташування всіх елементів макета – ілюстрацій, заголовків, тексту. Він є так званим проміжним макетом майбутньої роботи і має відрізнитись ясністю загальної ідеї, чіткістю побудови та розташування важливих елементів та побудовою гармонійної композиції. Це один з перших кроків при створенні загального проекту, тому він займає досить важливу позицію в роботі дизайнера. За ступенем завершеності ескізи бувають різних типів – від маленьких начерків до майже завершеної роботи. Зазвичай у дизайнерській практиці перший етап роботи – це начерки з дуже узагальненими, спрощеними елементами. Наступним етапом є чорновий ескіз, в якому елементи представлені

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		70

узагальнено, але пропорційно. На остаточних ескізах робота близька до фінішного варіанту, містить всі деталі, елементи промальовані чітко, дотримано всіх пропорцій та гармонійної композиції, адже це є завершальним етапом процесу пошуку ідей. Остаточний ескіз, котрий містить всі закінчені ілюстрації та заголовки не потребує виправлень.

Було наведено та проаналізовано ескізи, які виконувались в ході роботи над оформленням дипломної роботи. Розглядалось декілька напрямів формування дизайн-концепції каталогу. І різнились вони радикально. Починаючи від розробки ілюстрацій до дидактичних карток для учнів початкової школи до оформлення ілюстраціями дитячої книги з віршами про вінок. Шляхом створення та порівняння різних пошукових ескізів, ми затвердили остаточний варіант дизайну та сформульованої концепції, яка розміщена на сторінках 48-49.

Ми з'ясували необхідний для нас набір елементів, які являються постійними і незмінними ні за яких обставин і називається графічними константами. Вони можуть являти собою різноманітний набір елементів залежно від того, про який об'єкту дизайну йде мова. Наприклад, графічними константами фірмового стилю є логотип, фірмовий знак, паттерн, фірмові та додаткові кольори, набір фірмових шрифтів, модульна сітка та ін. Поліграфічна продукція доносить певне інформаційне повідомлення до глядача за допомогою тексту та графічних зображень. Графічні константи формують у глядача цілісне уявлення про той чи інший виріб поліграфічної продукції, додають йому унікальні, впізнавані риси, художню виразність, створюють певний образ. Оскільки ми розробляємо каталог, нашими графічними константами є: стильове, композиційне, колористичне і шрифтове вирішення. Детальніше особливості створення згаданих вище констант розглянуто в розділі 2.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		71

РОЗДІЛ 3. ДИЗАЙН-РОЗРОБКА КАТАЛОГУ

3.1 Розробка каталогу, види друку та матеріали

Створення та друк каталогів відбувається в три етапи: додрукарська підготовка, друк, післядрукарська обробка. Процес додрукарської підготовки – це всі етапи поліграфічної технології, які виконуються перед тим, як інформація друкується на папері або на іншій підкладці. Велика увага приділяється створенню макетів, ця процедура потребує уважності та відповідальності, важлива прискіплива перевірка розмірів, насиченості кольорової гами та інших елементів макету. Саме на цій стадії створюється якість майбутнього видання, тому необхідно чітко контролювати весь процес додрукарської підготовки, щоб уникнути колірних чи структурних спотворень. На етапі додрукарської підготовки також відбувається важливий процес виведення фотоформи. У друкарських процесах відбулися значні зміни у зв'язку з розвитком цифрових технологій. Проте, протягом тривалої перехідної стадії фотоформа як носій інформації використовується ще багатьма підприємствами. Це прозора плівка для пробної кольоропроби або відтворення повного макету на різних матеріалах [69].

Після додрукарського етапу іде сам процес друку, коли за допомогою спеціальних пристроїв електронні файли переносяться на папір. Його поділяють на декілька основних видів: офсетний, цифровий, глибокий та високий, трафаретний друк, флексографія і тамподрук. Далі розглянемо детальніше кожен з них [7]. Найрозповсюдженішим серед усіх є офсетний друк. За допомогою цього виду друку створюються брошури, флаєри, буклети, каталоги, журнали, книги та інше. Процес перенесення зображення на папір відбувається в два етапи: з офсетної форми на полотно, а потім, відповідно, на папір. Тому офсетний друк називають непрямим видом плоского друку. Найпоширенішим матеріалом для виготовлення офсетних форм є алюміній. Пробільні ділянки форм мають зернисту поверхню, на них рівномірно накладається вода, котра при друці відштовхує фарбу від ділянок, що не покриті діазосмолами. Таким чином потрібне зображення

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		72

відображається на формі. Наступним етапом є перенесення цього зображення у віддзеркаленому вигляді на офсетне полотно. Далі під пресом відбувається перенесення зображення з полотна на папір [19].

Механізм офсетних машин, які зазвичай використовуються типографіями, оснащений чотирма секціями для блакитного, пурпурового, жовтого та чорного. Це стандартна найпоширеніша при друці колірна модель СМУК. Однак, за рахунок розвитку та змін у друкарських процесах, все більшої популярності набувають машини із п'ятьма або навіть більшою кількістю секцій. Для виведення потрібного кольору, що не входить до цієї кольорової моделі дизайнер використовує додаткову фарбу із палітри унікальних кольорів, такої як Pantone Matching System, TruMatch, Focolto тощо.

Офсетний друк має два види: рулонний, котрий передбачає друк на рулонах, які розрізаються на потрібні формати та листовий, котрий відбувається на папері, заздалегідь підготованого формату. На відміну від рулонного листовий друк є більш якісним, але займає більше часу. Якщо компанія має обмежені терміни виконання роботи, то вона обов'язково використає рулонний офсетний друк. Особливістю офсетного друку є можливість переносити зображення на будь-який папір, навіть на картон товщиною до 1 мм, однак для друку офсетними машинами рідко використовується пластиковий чи синтетичний папір [26].

Якість віддрукованих зображень у процесі офсетного друку залежить від таких факторів, як температура, ступінь зволоження друкованої форми, кут растру та інше. Наприклад, при надмірному зволоженні форми кольори дудуть занадто світлих відтінків, і навпаки при недостатньому зволоженні – можна очікувати зображення із занадто затемненою кольоровою гамою.

Неправильний підбір кутів растру або друк зображення із занадто дрібним візерунком спричинить появу на відтиску додаткового малюнка, що називається муар і є поліграфічним браком. Важливим пунктом є додрукова підготовка. Перед подачею файлу до друку потрібно обов'язково

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		73

запрограмувати кольорову модель СМУК. Кожен колір повинен бути в межах 5% - 95%. Шрифти переводяться в криві, текст застосовується розміром більше 5 пунктів. Офсетний друк вигідно використовувати для тиражів від 1000 екземплярів, у зв'язку з тим що матеріали та обладнання є досить затратними.

Наступним видом, який ми детально розглянемо є цифровий друк. На відміну від попереднього він не потребує використання форм. Натомість у вигляді пікселів на електронний носій записується набір чисел, з чого і складається потрібне зображення. Обладнанням для цифрового друку є цифрові машини для друку тонером, друкарські машини з пристроєм запису інформації на матеріал в самій машині, високошвидкісні та широкоформатні струменеві машини. Всі вище перелічені машини для цифрового друку розділені на два типи: струменеві та лазерні. Для друку вони використовують чорнила та порошковий тонер відповідно.

Далі розглянемо три основні види цифрового друку, такі як фотодрук, листовий та рулонний друк. Фотодрук передбачає використання струменевого методу передачі зображення високої якості. Друк відбувається на спеціальному папері та займає небагато часу

Для листового друку підходить лазерна технологія нанесення зображення на папір. Він також має високу швидкість, чим надає можливість швидко виготовити велику кількість екземплярів друкованої продукції. Найчастіше таким способом виготовляють демонстраційні плакати, банери, широкоформатні вивіски, тенти та інше. За рахунок використання сольвентних чорнил, що проникають в саму структуру матеріалу, фарба стає стійкою до природніх умов навколишнього середовища, не тускніє та не вигорає. В разі необхідності отримання дуже великого формату допоможе рулонний друк, адже він не має обмежень у розмірах. Кількість фарб при використанні широкоформатних струменевих принтерів не обмежується чотирма. Основним матеріалом для друку є не папір, а вінілова плівка, холст або банерна тканина. Друк на вініловій плівці та холсті забезпечить високу

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		74

якість зображення, але він потребує більших фінансових витрат. Друк на банерній тканині виглядає більш грубо та не потребує ламінування. Зазвичай тираж таких широкоформатних об'єктів обмежується одним екземпляром.

Цифровий друк поширений у сфері дизайну та реклами. За його допомогою виготовляють всю рекламну продукцію, яку ми бачимо кожного дня, наприклад: буклети, флєєри, візитки, стікери, плакати, каталоги, стенди, афіші тощо. Є можливість відтворювати зображення не лише на папері, а на плівці й пластику.

Так як колірні профілі на різних принтерах можуть не співпадати, це є важливим аспектом, на котрий варто завжди звертати увагу. Також на якість друку впливає фарба та матеріали. Не завжди є доцільним надмірне використання градієнтів та відтінків з ефектом металу, тому що можуть виникнути проблеми з відображенням. Також для друку важливе використання виключно кольорової моделі СМУК.

Оскільки файл надсилають безпосередньо в друкарську машину весь процес можна назвати автоматизованим, він не потребує редагування, виготовлення фотоформи та постороннього втручання в цілому. За рахунок цього він є економічно вигіднішим і для малих, і для великих тиражів. Якість цифрового друку досить висока, але все ж дещо поступається вищезгаданому офсетному. Основною перевагою даного виду друку є оперативність виконання, можливість виконання пробних варіантів та легкість внесення редагувань, якщо вони будуть необхідні [30].

Найстарішою технологією нанесення на папір зображень та тексту є високий друк. Вона використовувалась для виробництва книг, журналів. Однак була популярна лише до середини ХХ століття до поширення офсетного друку. Високий друк відрізняється розміщенням друкованих елементів (букви, зображення) вище пробільних. Фарба, що наноситься має дуже густу консистенцію, тому не потрапляє на пробільні частини. Під час друку наведеним способом використовуються прямокутні бруски – літери із рельєфними зображеннями букв і знаків. Цікаво те, що вони виготовлені

вручну. Ілюстративним матеріалом зазвичай виступали спеціальні наборні рослинні та інші орнаменти. Також застосовувався фотохімічний спосіб за допомогою травлення. Матеріалами для друку виступали папір, дерево, ламінат, тканина, плівка, картон або гофрований папір, котрий повинен був бути шорстким і мати високий вміст волокна. Так як технологія друку передбачає нанесення товстого шару фарби, це треба враховувати при підборі кольору, щоб не отримати несподіваний спотворений результат. Даний спосіб призначений для друку монохромних ілюстрацій та не підходить для градієнтів і напівпрозорих зображень. Цей вид друку є досить дорогим, матеріалозатратним та займає багато часу. Оскільки за один прогін наноситься лише один колір, для нанесення наступного треба знову готувати машину. Якщо потрібно було наносити якийсь особливий відтінок, його заздалегідь виготовляли на замовлення. Відмінною рисою наведеної техніки є те, що надруковані матеріали є досить виразними та рельєфними. На сьогоднішній день технологія високого друку не має попиту, за рахунок ціни та довготривалості процесу, на відміну від інших. Його використовують лише для ексклюзивних робіт, запрошень, оформлення книг тощо.

Ще один, вартий уваги вид друку, називається флексографія. Він набув популярності з розвитком наукового прогресу у сфері поліграфії, винайденням фарб різної густини та консистенції та вдосконаленням самих друкарських машин. Так як до цього при друці примітивних зображень використовували гумові форми та фарби, що розтікались на коробках і пластикових пакетах, флексографію вважали неохайною та некрасивою. На сьогоднішній день цей вид друку досить розвинений і дозволяє переносити на найрізноманітніші матеріали найскладніші зображення. Так, використовують і целофан, і поліетилен, і латексний, металізований, синтетичний чи самоклеючий папір, і одноразовий посуд, і різні види картону, і плівку та багато інших матеріалів. Друк на всіх вищезгаданих матеріалах відбувається нанесенням фарби за допомогою спеціальних форм з рельєфною та еластичною структурою, що дешевші та стійкіші від інших. З

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		76

однієї флексоформи отримують безліч відтисків, максимальна кількість може сягати п'яти мільйонів. Форми кріпляться на анілінові вали – спеціальні циліндри. Існують такі типи флексографічних машин: ярусні, роторні, секційні, планетарні. Найдавнішою з них є ярусна, котра підходить для друку на дуже твердих матеріалах. Секційна машина зазвичай використовується для друку зображень великого розміру. Її друк є досить швидкісним. Послідовницею даного типу є планетарна флексографічна машина, вона призначена для роботи з тонкими матеріалами і гарно відображає поєднання великої кількості кольорів [34]. Спосіб флексографічного друку обирають для створення шпалер, обгорток, упаковок, подарункового паперу, іноді для рекламних оголошень. Конструкція флексомашин дозволяє друкувати більше десяти кольорів за один прогін зі швидкістю 610 м/хв., завдяки спеціальному складові фарб, які швидко сохнуть. Поряд з цим використовуються такі фарби як металізована та флуоресцентна, в деяких машинах присутні такі додаткові функції як лакування, ламінування, висічка тощо – це дає можливість на фініші отримати готовий продукт, який не потребує після друкованої обробки. В процесі друку використовуються фарби на спиртовій та водяній основі. Вид друку котрий ми розглядаємо є одним з найбюджетніших варіантів, кількість відходів паперу мінімальна, відбувається підбір та заміна рулонів потрібного формату перед робочим процесом. Важливим нюансом для дизайнера, який готує макет до друку є необхідність дотримання певних правил. Наприклад мінімальна товщина штриха повинна становити від 0,02 мм, краще не використовувати шрифти з тонкими засічками або рукописні шрифти, варто уникати зображення віньєток та тілесних кольорів, з якими може виникнути проблема під час друку за рахунок більшого розтискання фарби, причиною чого є гнучка структура друкованої форми та нерівна поверхня матеріалу. Цього можна уникнути не виходячи за норму тонових градацій, що становить 5% - 85%. Найбільшого тиску зазнають тоненькі лінії, штрихи та світлі відтінки, а плашки навпаки, отже ці елементи іноді друкують окремо. Тому світлотіні

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		77

виходять не завжди якісно і зробити це стає важким завданням. При створенні макету для флексографічного друку потрібно обов'язково врахувати кількість секцій для фарб у машині, тому що від цього може залежати якість кольорів продукту на виході [38].

Наступний поширений вид друку – глибокий. Він має давнє коріння, яке сягає ще I століття нашої ери. Його аналогом є прадавнє мистецтво гравюри. В тому вигляді, який ми розглядаємо сьогодні глибокий друк виник у XIX столітті внаслідок стрімкого розвитку фотографії та винайдення процесів растровання зображень [34]. Технологія глибокого друку заключається в наступному: друковані елементи знаходяться нижче ніж пробіли. Таким чином фарба залишається в заглибленнях і звідти переноситься на папір чи інший матеріал. Цей вид друку особливий тим, що гарантує високу якість зображення. Це відбувається внаслідок наближення друку до фотографічного відтворення напівтонового зображення, а також передбачає прямий контакт між форменим циліндром і матеріалом. Машини глибокого друку розвивають швидкість друку до 915 м/хв і при цьому можуть використовувати, не втративши якість, до 10 кольорів одночасно. Цей вид друку має ще 2 підвиди: ракельний і металографія. При ракельному друці зображення дуже наближене до реалістичного, окрім тонких ліній шрифтових блоків, котрі можуть бути не дуже якісними. Наступна технологія є безрастровою. Сам процес друку відбувається за допомогою металевої пластини, на якій витравлюють заглиблення, відповідно до потрібного зображення. В цьому випадку навіть найтонші лінії та найскладніші зображення будуть надруковані якісно та чітко. Металографія – це дуже затратна технологія друку, тому за її допомогою виготовляються цінні папери та гроші. Також іноді цим способом друкують газети, журнали, термокопіювальний папір, різні упаковки, покриття для підлоги, скатертини, штори, гральні карти, настільні ігри тощо. Досить рідко можна зустріти глибокий вид друку в сучасних поліграфіях через вартість та складність виготовлення форм. Глибокий друк здатен окупити себе або навіть принести

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		78

прибуток лише при друці надзвичайно великими тиражами – понад 1 мільйон екземплярів. Його перевагою є можливість використання найбільшого списку різних матеріалів, в тому числі паперу різних видів, целофану, картону, тканини, фольги, нейлону, полістирину, поліетилену, плівки та багатьох інших. Матеріали, котрі мають статичний заряд можуть спричинити втрату фарби в деяких ділянках при друці, на це слід звертати увагу. Дана технологія друку також зазвичай використовує колірну модель СМУК, для спеціальних відтінків застосовують додаткові фарби. Колір при друці виходить насиченим, якісним, глянцеvim.

Порівняно з офсетним друком чи флексографією, глибокий характеризується відсутністю стискування та проблем балансу між водою та фарбою; можливістю отримувати зображення високої якості на бюджетних сортах паперу; стабільністю процесів передачі кольору та друку; можливістю відтворення широкого діапазону тонових градацій; найвищою якістю створених відбитків.

При розробці макетів для глибокого друку дизайнери дотримуються певних правил: враховуючи дуже високу ціну пластин, недопустимо бути неуважним та не перевірити зображення на помилки. Також потрібно уникнути світлих відтінків шрифтових блоків та занадто тонких ліній чи засічок. Обов'язковим нюансом є виготовлення фотопроби та кольорового відтиску [34].

Трафаретний друк, також відомий як шовкографія або шовкотрафарет, теж має древню історію. Родом він із Китаю, де в процесі друку використовували шовк, звідки й пішла назва даного типу друку. Процес друку відбувається наступним чином – фарба протискається через форму. Основа зображення складається з із металевої або дерев'яної рамки, сітки, шаблону (трафарету). Для виготовлення сітки використовують синтетичний матеріал, металеві нитки або сам шовк. Для продавлення фарби крізь відкриті ділянки сітки використовують сталеву пластинку під назвою ракель. Від матеріалу з якого виготовлена трафаретна сітка, кількості ниток сітки та

товщини трафарету і фарби залежить якість віддрукованого зображення. Методи перенесення зображення на сітку поділяють на такі типи: прямий, непрямий, цифровий, фотохімічний, проєкційний. За допомогою прямого методу на сітку переноситься копіювальний шар, перед чим експонують, проявляють та висушують фотоформу. Проєкційний спосіб передбачає копіювання зображення на світлочутливий шар сітки, але він використовується нечасто, внаслідок невеликої роздільної здатності самих сіток. Під час використання цифрового методу на сітку наноситься світлочутливий шар, на який далі лазером записується зображення. В кінці проявляється форма. Найвищу якість друкованих форм має фотохімічний метод нанесення зображення, під час якого хімічний розчин наноситься на обидві сторони натягнутої на раму сітки. Далі рама сушиться і експонується під діапозитивом або ультрафіолетом. Після цього промивається водою і незасвічені ділянки на сітці вимиваються. В ці ділянки можливе проникнення фарби. Наступний спосіб який ми розглянемо – непрямий. Цей спосіб має наступні етапи роботи: світлочутливий шар наноситься на проміжну плівку. Під час копіювання і проявлення незасвічені ділянки залишаються водорозчинними. Далі волога плівка накладається на мокру сітку і промивається водою, залишаючи тільки експоновані ділянки. Основа прибирається після повного висихання [38].

Спектр матеріалів, на яких друкують трафаретні машини дуже широкий, наприклад: одяг, диски, повітряні кульки, шкіра, банери, пластик, кераміка, транспаранти, пляшки, етикетки, метали, скло, дерево та інше. На фарби, з якими працює трафаретний друк, не мають впливу негативні погодні умови або інші фактори – вони дуже стійкі, яскраві та насичені. Колір має перевагу над іншим видом друку – офсетним. Ще одною перевагою є можливість створення напівпрозорих зображень та використання при створенні макету ілюстрацій із флуоресцентними, металізованими ефектами або застосування термохромної фарби. Не зважаючи на велику кількість переваг, трафаретний друк має і недоліки, які ми далі розглянемо.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		80

Даний спосіб друку не має технічних можливостей для створення зображень з високою роздільною здатністю. Також він не призначений для друку шрифтів розміром менше 5-6 пунктів та тонких штрихів та деталей. Можлива поява на зображеннях муару. Мінімальна товщина вивороток має становити не менше 0,5 – 0,75 пункти. Процес трафаретного друку є досить повільним [32].

Останній вид друку, який ми розглядаємо – тамподрук. Він призначений для нанесення зображення чи тексту на складні рельєфні поверхні. Наприклад, на циферблати, тенісні м'ячі, кришки, посуд, іграшки та багато іншого. Цей процес часто здатен замінити інші види, забезпечивши необхідну якість, швидкість на нестандартних поверхнях та матеріалах. Даний спосіб друку родом із Швейцарії, де за його допомогою друкували зображення на годинниках. Тамподрук називають різновидом плоского друку. Його технологія заключається в тому, що за допомогою тампона чи ролера утворюється відтиск на рельєфному виробі. Як і при плоскому друці, форма складається із заглиблень. Відтиск буде більш чи менш якісним залежно від матеріалу, з якого складається форма. Це може бути сталь, що використовується при потребі досягнення дуже високої якості тиражу чи фотополімеризуючий пластик. Способом тамподруку можна нанести зображення на предмети, створені з будь-яких матеріалів: пластмаси, гуми, шкіри, дерева, тканини, паперу, скла, картону, металу, фаянсу, фарфору. Недоліки тамподруку такі: недостатня щільність фарби в окремих випадках; наявність пробільних ділянок на зображенні; викривлення графічної точності відтворення зображення; можливість поганої приводки при друці багатьма фарбами відразу. Ці недоліки можуть виникнути при пошкодженні одного з елементів процесу тамподруку [30].

Завершальним процесом друку є післядрукарська обробка. За допомогою комплексу засобів відбувається додаткова обробка різноманітної друкованої продукції для вдосконалення її зовнішнього вигляду, зміцнення та підвищення якості. Можуть застосовуватись різні декоративні ефекти,

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		81

обрізка додаткового поля та підгін зображення під потрібний формат, фальцювання, переплітання, брошурування, декоративна висічка, ламінація, лакування, заокруглення кутів та багато інших процесів, що забезпечать найкращі візуальні якості виробу [25].

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		82

3.2 Аналіз дизайну каталогу «Повний український вінок»

Остаточний варіант оформлення каталогу представлено на рисунках та у Додатках.

Рис. 3.1. Обкладинка каталогу «Повний український вінок»

Стильове вирішення. Дизайн сторінок та обкладинку каталогу ми вирішити оформити в графічному стилі. В основі задуму лежить поєднання геометричних форм, таких як квадрат і коло та власноруч промальованих і стилізованих ілюстрацій. Ескізи зображень було виконано вручну, а далі допрацьовано та переведено у вектор за допомогою графічного планшета та програмного забезпечення. На основі викладеної в основній частині роботи інформації про склад повного українського вінка, було виконано ілюстрації. А саме: загальний вигляд вінка, що складається з 12 рослин – волошки, ружі, безсмертника, ромашки, соняшника, деревію, мальви, барвінку, півонії,

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

Арк.

83

любистку, маку та цвіту яблуні (рис. 3.1) та окремі віночки з кожної названої рослини окремо (рис. 3.2).

Композиційне вирішення. Для оформлення обкладинки каталогу використано статичну, закриту композицію. Основними геометричними формами, які використовуються в роботі є коло, квадрат та прямокутник. Формат каталогу 210x210 мм також обрано не випадково. Оскільки основним зображуваним матеріалом є вінок, який має круглу форму, він ідеально впишеться в даний формат. Коло та квадрат легко створюють гармонійну композицію. Додатковим фоновим елементом є прямокутна горизонтальна лінія, котра тягнеться впродовж усіх сторінок каталогу та підтримує загальну композицію.

Рис. 3.2. Приклад оформлення розвороту каталогу (на сторінках представлено ілюстрації та інформацію про мак і цвіт яблуні)

Колористичне вирішення. Візуальну та шрифтову частину каталогу виконано за допомогою яскравого поєднання двох кольорів: жовтого та сірого (рис. 3.3.). Оскільки ще на початкових етапах створення ілюстрацій задумом було оформити їх за допомогою чорно-білої графіки, використовувались різні варіанти поєднання монохромних кольорів: білий з чорним, сірий з чорним, білий з чорним та сірим, але жодне з них не виявилось вдалим. Ми

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

зупинились на поєднанні білий/сірий, за умовою введення поліхромного кольору. Після довгих пошуків, додатковим кольором ми обрали жовтий.

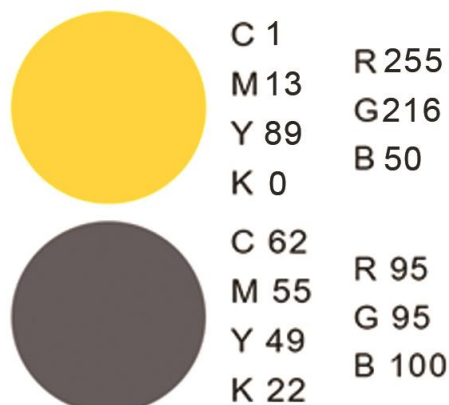

Рис. 3.3. Основні кольори роботи

Шрифтове вирішення. Основним шрифтом для написання заголовків, назви та важливих текстових нюансів було обрано динамічний рукописний шрифт Scriptorama (рис.3.4). В якості додаткового шрифту для оформлення короткої інформації про кожну рослину ми обрали один із системних шрифтів курсивного накреслення – Times New Roman. Цей шрифт входить до стандартного набору шрифтів операційної системи Windows, він є звичним для широкої аудиторії та зручним для читання. Ми обрали його для того, щоб не відволікати основну увагу від ілюстрації та заголовку і забезпечити високу читабельність тексту.

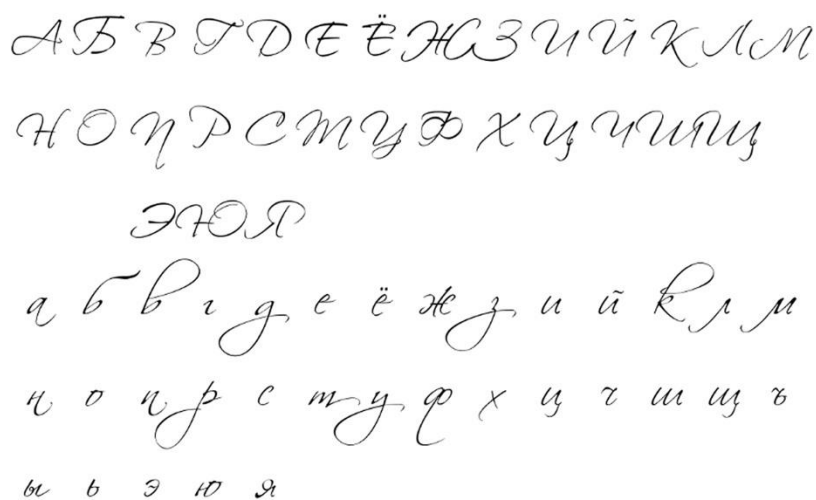

Рис. 3.4. Рукописний шрифт Scriptorama

3.3 Розробка додаткових ілюстрацій для мобільного додатку

XXI століття характеризується розвитком техніки та інформаційних технологій. Його основною рисою є активне використання людьми з усього світу гаджетів та інших досягнень, що спрощують і водночас доповнюють наше повсякденне життя, полегшують нам доступ до будь-якої інформації. За даними українського сайту «Кореспондент» основна більшість українців користуються телефонами, планшетами, комп'ютерами для роботи, пошуку інформації в інтернеті та ровзаг кожного дня. На сайті представлена детальна інформація про те, що 71% опитаних українців, котрі використовують гаджети, входять в Інтернет кожного дня зі смартфонів, в той час як 69% роблять це за допомогою комп'ютера і ще 67% користуються планшетом. Соціальне дослідження показало, що 14% українців для відвідування сайтів здебільшого використовують не комп'ютери, а смартфони. Ще 8% – лише мобільні телефони [10]. Отже, можна зробити висновок, що смартфони є невід'ємною частиною життя українців різного віку, тому розробка додаткових ілюстрацій для мобільного додатку буде досить вдалим та цікавим рішенням для ненав'язливого поширення інформації про українські народні традиції, зокрема про вінок та його складові.

За даними Google, близько 50% інтернет-трафіку використано за допомогою смартфонів. Цей факт є підтвердженням того, що мобільна аудиторія України досить активна. Вікова група користувачів мобільних гаджетів досить широка, починаючи з 12-14 років.

Зафіксовано зростання актуальності мобільних додатків. Це підтверджено великою кількістю встановлень. Найпоширенішими додатками є фоторедактори, утиліти, розважальні додатки, різні сервіси, офісні програми тощо [48]. Мобільні додатки бувають різних типів: нативні та гібридні. Перші мають зручний інтерфейс, вони зрозумілі і доступні у використанні, мають стабільну високу швидкість роботи та широкий спектр функцій і можливостей. Оскільки такі додатки створені для платформ iOS

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		86

або Android, вони мають між собою спільні риси, такі як інтерфейс, кольорова гама, панель навігації тощо. Вони можуть синхронізувати між собою дані та окремі функції. На відміну від нативних, гібридні додатки можуть встановлюватись та використовуватись на багатьох платформах і не втрачати при цьому свого функціоналу. За рахунок цього вони є універсальнішими, досить адаптивними, більш доступними широкій аудиторії [51].

Розроблені нами ілюстрації призначені саме для нативного додатку «Color me» розважального характеру. Наш вибір є розумним рішенням, оскільки такий додаток дуже оперативно розробляється, потребує мінімальних фінансових затрат і доступний кожному користувачу мобільного телефона на платформі Android.

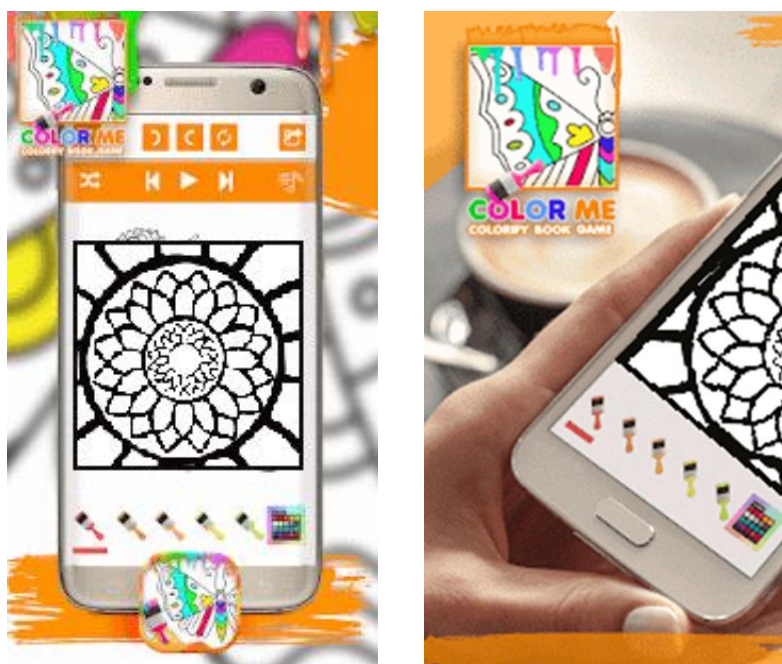

Рис. 3.5. Ілюстрація «Соняшник» для мобільного додатку «Color me»

Розважальний безкоштовний додаток «Color me» містить збірку малюнків тварин, птахів, метеликів тощо. Ми вирішили доповнити колекцію, розробивши серію ілюстрацій квітів, що входять до складу українського вінка. В ході роботи виконано стилізовані лінійні графічні малюнки

соняшника, барвінку, ромашки, маку, деревію, безсмертника, ружі, півонії, волошки, цвіту вишні, любистку та мальви (рис. 3.5, 3.6, 3.7, 3.8).

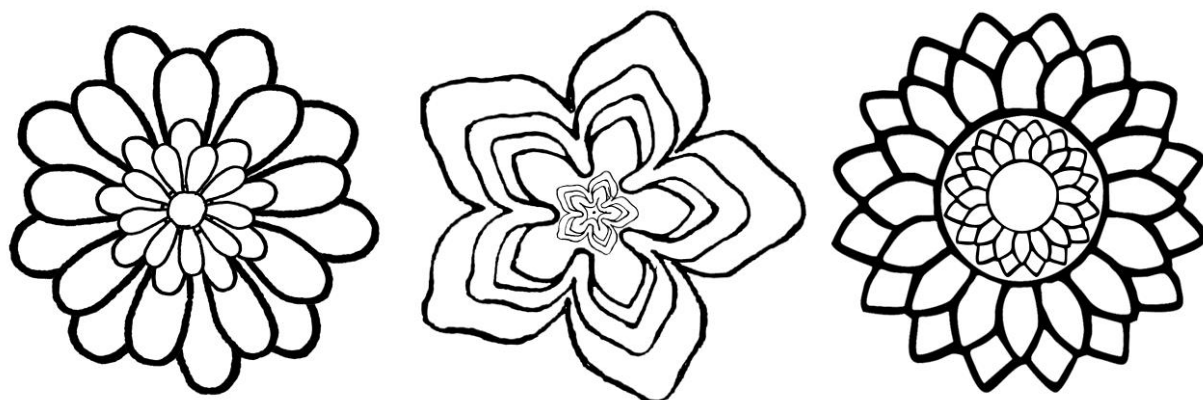
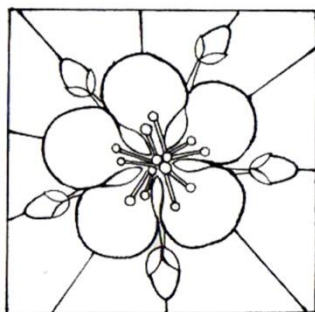
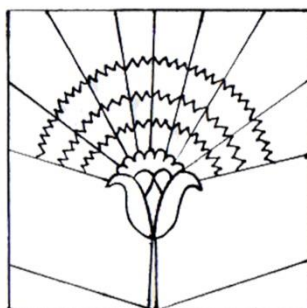

Рис. 3.6. Ескізи ілюстрації «Ромашка», «Барвінок» та «Соняшник» для мобільного додатку «Color me»

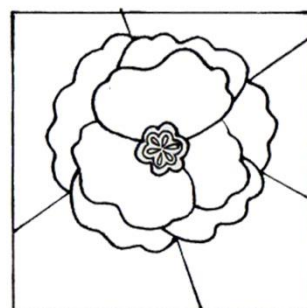
Додаток має просте управління і призначений для релаксу та вільного прояву творчих здібностей кожної людини. Розфарбовка «Color me» не потребує підключення до інтернету і підходить для користувачів будь-якої вікової категорії в будь-якому місці та за будь-яких обставин.

Цвіт яблуні

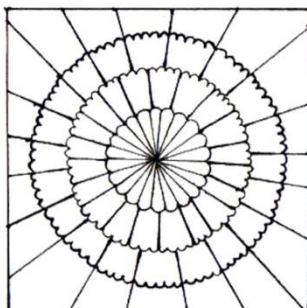
Волошка

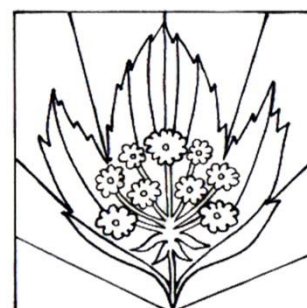
Мак

Деревій

Любисток

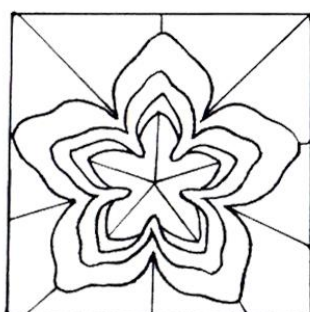

Безсмертник

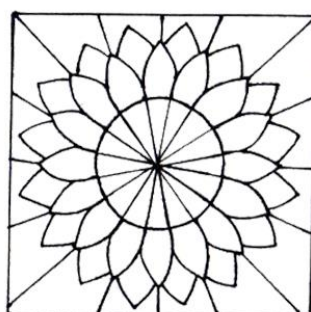
Рис. 3.7. Ілюстрації до мобільного додатку «Color me»

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

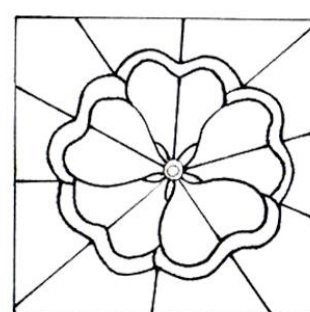
Деталі кожної ілюстрації ретельно промальовані власноруч і максимально наближені до природніх форм квітів та рослин. Щоб досягти ефекту розфарбовки зображення спрощені та стилізовані, мають окремі фрагменти, які можуть бути забарвлені залежно від бажань та вподобань користувача.

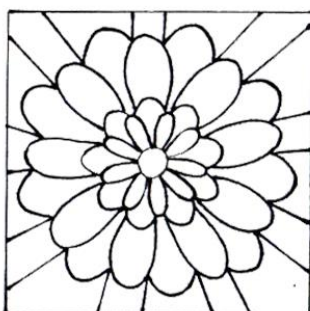
Барвінок

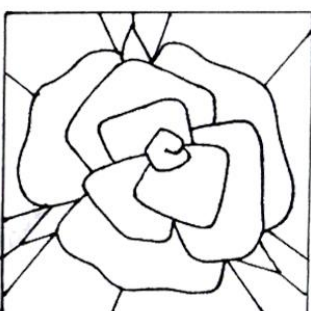
Соняшник

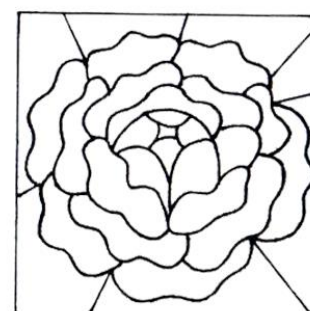
Мальва

Ромашка

Ружа

Півонія

Рис. 3.8. Ілюстрації до мобільного додатку «Color me»

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Висновки до розділу 3

В ході роботи над розділом 3 розглянуто повний процес підготовки до друку та самого друку поліграфічних видань, охарактеризовано основні види та технології, що активно використовуються на сьогоднішній день. Створення та друк каталогів відбувається в три етапи: додрукарська підготовка, друк, післядрукарська обробка.

Етап додрукарської підготовки – це процеси поліграфічних технологій, які виконуються перед тим, як інформація друкується на папері або на іншій підкладці. Велика увага приділяється створенню макетів, ця процедура потребує уважності та відповідальності, важлива прискіплива перевірка розмірів, насиченості кольорової гами та інших елементів макету. Саме на цій стадії створюється якість майбутнього видання, тому необхідно чітко контролювати весь процес додрукарської підготовки, щоб уникнути колірних чи структурних спотворень.

Після додрукарського етапу іде сам процес друку, коли за допомогою спеціальних пристроїв електронні файли переносяться на папір. Його поділяють на декілька основних видів: офсетний, цифровий, глибокий та високий, трафаретний друк, флексографія і тамподрук. В розділі 3 ми детально розглянули кожен з них.

Завершальним процесом друку є післядрукарська обробка. За допомогою комплексу засобів відбувається додаткова обробка різноманітної друкованої продукції для вдосконалення її зовнішнього вигляду, зміцнення та підвищення якості. Можуть застосовуватись різні декоративні ефекти, обрізка додаткового поля та підгін зображення під потрібний формат, фальцювання, переплітання, брошурування, декоративна висічка, ламінація, лакування, заокруглення кутів та багато інших процесів, що забезпечать найкращі візуальні якості виробу.

Детально проаналізовано остаточний варіант оформлення каталогу:

Стильове вирішення. Дизайн сторінок та обкладинку каталогу ми вирішити оформити в графічному стилі. В основі задуму лежить поєднання

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		90

геометричних форм, таких як квадрат і коло та власноруч промальованих і стилізованих ілюстрацій. Ескізи зображень було виконано вручну, а далі допрацьовано та переведено у вектор за допомогою графічного планшета та програмного забезпечення. На основі викладеної в основній частині роботи інформації про склад повного українського вінка було виконано ілюстрації. А саме: загальний вигляд вінка, що складається з 12 рослин – волошки, ружі, безсмертника, ромашки, соняшника, деревію, мальви, барвінку, півонії, любистку, маку та цвіту яблуні (рис. 3.1) та окремі віночки з кожної названої рослини окремо (рис. 3.2). *Композиційне вирішення.* Для оформлення обкладинки каталогу використано статичну, закриту композицію. Основними геометричними формами, які використовуються в роботі є коло та квадрат та прямокутник. Формат каталогу 210x210 мм також обрано не випадково. Оскільки основним зображуваним матеріалом є вінок, який має круглу форму, він ідеально впишеться в формат каталогу. Коло та квадрат легко створюють гармонійну композицію. Додатковим фоновим елементом є прямокутна горизонтальна лінія, котра тягнеться впродовж усіх сторінок каталогу та підтримує загальну композицію. *Колористичне вирішення.* Візуальну та шрифтову частину каталогу виконано за допомогою яскравого поєднання двох кольорів: жовтого та сірого (рис. 3.3.). Оскільки ще на початкових етапах створення ілюстрацій задумом було оформити їх за допомогою чорно-білої графіки, використовувались різні варіанти поєднання монохромних кольорів: білий з чорним, сірий з чорним, білий з чорним та сірим, але жодне з них не виявилось вдалим. Ми прийняли зупинитись на поєднанні білий/сірий, за умовою введення додаткового кольору. Після довгих пошуків, ми зупинились на жовтому. *Шрифтове вирішення.* Основним шрифтом для написання заголовків, назви та важливих текстових нюансів було обрано динамічний рукописний шрифт Scriptorama (рис.3.4). В якості додаткового шрифту для оформлення короткої інформації про кожну рослину ми обрали один із системних шрифтів – Times New Roman. Цей шрифт входить до стандартного набору шрифтів

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		91

операційної системи Windows, він є звичним для широкої аудиторії та зручним для читання. Ми обрали його для того, щоб не відволікати основну увагу від ілюстрації та заголовку і забезпечити високу читабельність тексту.

Також і цьому розділі проаналізовано створену нами додаткову серію ілюстрацій для мобільного додатку «Color me». Він має просте управління і призначений для релаксу та вільного прояву творчих здібностей кожної людини. Розфарбовка «Color me» не потребує підключення до інтернету і підходить для користувачів будь-якої вікової категорії в будь-якому місці та за будь-яких обставин.

Деталі кожної ілюстрації ретельно промальовані власноруч і максимально наближені до природніх форм квітів та рослин. Щоб досягти ефекту розфарбовки зображення спрощені та стилізовані, мають окремі фрагменти, які можуть бути забарвлені залежно від бажань та вподобань користувача.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		92

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Метою магістерської роботи було розробити дизайн-концепцію каталогу про повний український вінок і за допомогою нього популяризувати українську культуру, сприяти підняттю національного духу та патріотизму серед людей різного віку.

Ми розробили дизайн-концепцію каталогу, котрий буде цікавим та пізнавальним широкій аудиторії за рахунок нестандартного оформлення та пізнавальної інформації про складові елементи повного українського вінка. Дизайн сторінок та обкладинку каталогу було оформлено в графічному стилі. В основі задуму лежало поєднання геометричних форм, таких як квадрат і коло та власноруч промальованих і стилізованих ілюстрацій. Ескізи зображень було виконано вручну, а далі допрацьовано та переведено у вектор за допомогою графічного планшета та програмного забезпечення. За допомогою так званого екскурсу по стилізованих ілюстраціях каталогу ми ознайомили глядача з основними елементами повного українського вінка, значенням і символікою кожного з них та українськими національними традиціями щодо вінкоплетин загалом. Також нами було розроблено серію ілюстрацій для мобільного додатку «Color me». Деталі кожної ілюстрації ретельно промальовані власноруч і максимально наближені до природніх форм квітів та рослин.

У першому розділі магістерської роботи досліджено історію вінка та його використання в етнокulturі слов'янських народів, зокрема в Україні. З'ясовано, що вінком прийнято називати головний убір українського національного костюму, однак він водночас має обрядове та релігійне значення. Також, це — всенародний символ дівування. Це підтверджується народним висловом: втратити вінок — позбутися дівування. Відповідно, з давніх часів одягати на свою голову вінок мали право лише дівчата, які не вийшли заміж. Звичай плести вінки, прикрашати ними оселі, використовувати їх як елементи народних обрядів, наприклад купальських гулянь та весіль, бере свій початок ще в доісторичні часи.

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		93

Ми дізнались, що вінок має багато синонімічних назв в різних етнографічних регіонах України. Загальновідомі назви — вінок, чільце, перев'язка, вянок. Крім них з XIX - початку XX століття фігурували такі назви як: гібалка (Переяславщина, Подніпров'я), перта (Закарпаття), коробуля, лубок на Поділлі, теремок на Чернігівщині, на Буковині – капелюшиня, фес, на території Наддніпрянщини – корона, цвіток, квітка, Гуцульщини – косиця, плетінь, а на території Лемківщини вінок мав назву коруна. В ході дослідження було з'ясовано, що досить багато цікавих фактів про вінок можна дізнатись з українських творів або ж висловлювань видатних українців.

Також було наведено приклади традиційних народних обрядів, в яких застосовується вінок та відмінностей між ними залежно від територіальних особливостей. Досліджено класифікацію та відповідні традиційні й обрядові відмінності вінків на теренах України, виклали інформацію про види вінків, їх складові.

Окремим пунктом дослідження було використання кольорографічних і символічних особливостей вінків в рекламній поліграфічній продукції. Нами був проведений детальний аналіз вибраних аналогів поліграфічної та рекламної продукції, створеної в Україні, в якій застосовано зображення українських символів, зокрема вінка. Також проведений аналіз прикладів оформлення каталогів на різну тематику для подальшого вирішення оформлення нашого каталогу про вінок.

У *другому розділі* магістерської роботи ми розкрили поняття концепції та визначили її складові. Дійшли до висновку, що в основі будь-якого новоствореного проекту лежить дизайн-концепція, яку можна коротко охарактеризувати декількома словами – це ідея, завдання та методи виконання. Основним завданням при розробці концепції є повне розкриття головного задуму проекту, пошук методів для представлення його з найбільш вигідної сторони. Розробка концепції – один з найважливіших етапів роботи над проектом. Було зазначено, що наша концепція заключається у розробці

					Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		94

графічних ілюстрацій до каталогу про повний український вінок та у відродженні традицій та обрядовості в сучасній українській культурі. Ми визначили, що будемо розробляти каталог, присвячений повному українському вінку.

Також в цьому розділі проаналізовано такі види каталогів: рекламний, іміджевий та періодичний. Усі перераховані види містять в собі структуровану інформацію про якісь об'єкти, товари або послуги. Кожен важливий елемент в каталозі зображений та описаний, у нашому випадку проілюстрований. Специфіка періодичного типу каталогу передбачає його випуск один раз у тиждень, місяць, квартал тощо. В іміджевому каталозі частіше всього демонструється успішна діяльність компанії. Рекламний каталог містить в собі інформацію про весь асортимент представлених товарів та послуг за їх цінами та спеціальними пропозиціями.

В розділі 2 було обговорено, що створення кожного нового проекту починається з пошукових ескізів – швидко виконаних малюнків від руки, або за допомогою графічного планшета чи різного програмного забезпечення. Було наведено та проаналізовано ескізи, які виконувались в ході роботи над оформленням дипломної роботи. Розглядалось декілька напрямів формування дизайн-концепції каталогу. І різнились вони радикально. Починаючи від розробки ілюстрацій до дидактичних карток для учнів початкової школи до оформлення ілюстраціями дитячої книги з віршами про вінок. Шляхом створення та порівняння різних пошукових ескізів, ми затвердили остаточний варіант дизайну та сформульованої концепції, яка розміщена на сторінках 48-49.

Ми з'ясували необхідний для нас набір елементів, які являються постійними і незмінними ні за яких обставин і називаються графічними константами. Вони можуть являти собою різноманітний набір елементів залежно від того, про який об'єкту дизайну йде мова. Наприклад, графічними константами фірмового стилю є логотип, фірмовий знак, паттерн, фірмові та додаткові кольори, набір фірмових шрифтів, модульна сітка та ін.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		95

Поліграфічна продукція доносить певне інформаційне повідомлення до глядача за допомогою тексту та графічних зображень. Графічні константи формують у глядача цілісне уявлення про той чи інший виріб поліграфічної продукції, додають йому унікальні, впізнавані риси, художню виразність, створюють певний образ. Оскільки ми розробляємо каталог, нашими графічними константами є: стильове, композиційне, колористичне і шрифтове вирішення. Детальніше особливості створення згаданих вище констант розглянуто в розділі 2.

У *третьому розділі* розглянуто повний процес підготовки до друку та самого друку поліграфічних видань, охарактеризовано основні види та технології, що активно використовуються на сьогоднішній день. Детально проаналізовано остаточний варіант оформлення каталогу, охарактеризовано головні принципи та задуми оформлення візуальної частини, обрані кольори та шрифти.

Також у цьому розділі проаналізовано створену нами додаткову серію ілюстрацій для мобільного додатку «Color me», котрий має просте управління і призначений для релаксу та вільного прояву творчих здібностей кожної людини. Розфарбовка «Color me» не потребує підключення до інтернету і підходить для користувачів будь-якої вікової категорії в будь-якому місці та за будь-яких обставин.

Деталі кожної ілюстрації ретельно промальовані власноруч і максимально наближені до природніх форм квітів та рослин. Щоб досягти ефекту розфарбовки зображення спрощені та стилізовані, мають окремі фрагменти, які можуть бути забарвлені залежно від бажань та вподобань користувача.

Отже, на основі проведених досліджень було досягнуто поставлену мету магістерської роботи, а саме розроблено дизайн-концепцію каталогу про повний український вінок і серію додаткових ілюстрацій для мобільного додатку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бази́ма Б.А. Психология цвета: Теория и практика / Б. А. Бази́ма. – СПб.: Речь, 2005. – 110 с.
2. Белый С. 55 способов привлечь миллион клиентов. Маркетинг для профессионалов. / С. Белый, А. В. Куфтырев — Издательский дом "Питер", 2013. — 176 с.
3. Білоді́д Ю. М. Основи дизайну : навч. посіб. / Ю. М. Білоді́д, О. П. Поліщук. — К. : Парапан, 2004. — 240 с.
4. Бабишкін О. і Курашова В. Леся Українка. Життя і творчість. — К., 1955.
5. Білокінь С. І. . Номис // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К.: Наукова думка, 2010. — Т. 7 : Мл — О. — С. 488. — ISBN 978-966-00-1061-1.
6. Бове К. Современная реклама; пер. с англ. / К. Бове, А. Уильям. – Тольятти: Издательский дом «Довгань», 1995. – 704 с.
7. Буковецкая О.А. Готовим в печать журнал, книгу, буклет, визитку / О.А. Буковецкая. — М.: Издательство «НТ Пресс», 2005. — 303 с.
8. Вермен К. История искусства всех времён и народов / К. Верман. – СПб.: Полигон, 2000. – 689 с.
9. Вильямс Р. Дизайн для не дизайнеров; пер. с англ. / Р. Вильямс. – СПб.: Символ-Плюс, 2008. – 192 с.
10. Волохин О. М. Мобильные технологии современной библиотеки: новый сервис, практический опыт, перспективы / О. М. Волохин // Науч. и техн. б-ки. – 2006. – № 1. – С. 79–87.
11. Геренко С. Знаково-символічна система української етнічно ідентифікованої рекламної продукції. 2016. №4(31). С.667-670.
12. Гилл М. Гармония цвета. Естественные цвета / М. Гилл. – М.: АСТ: Астрель, 2006. – 108 с.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		97

13. Голубева О. Л. Основы композиции: учеб. пособие / О. Л. Голубева. – М.: Изд. дом «Искусство», 2004. – 120 с.
14. Гордон Ю. Книга про буквы от А до Я / Ю. Гордон. – М.: Издательство студии Артема Лебедева, 2006. – 381 ст.
15. Горпенко М. Г. Композиція в зображальних мистецтвах: монографія/ М. Г. Горпенко. – К.: ДАКККиМ, 2004. – 123 с.
16. Даниленко В. Я. Дизайн : підруч. / В. Я. Даниленко. — Х. : ХДАДМ, 2003. — 320 с.
17. Денисов В. С., Восприятие цвета / В. С. Денисов, М. В. Глазова. —М.: Эксмо, 2008. — 176 с.
18. Дизайн цвета. Практикум / С. Адамс, К. Мориока, Т. – Л. Стоун. – М.: Рип – Холдинг, 2006. – 120 с.
19. Дэниел Дж. В. Основы офсетной печати; пер. с англ. М. Бредиса. – М.: Принт-Медиа центр, 2005. – 232 с.
20. Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. — Париж ; Нью-Йорк : Молоде життя ; Львів ; Київ : Глобус, 1955—2003.
21. Ефимов В. Великие шрифты / В. Ефимов, А. Шмелева. – М.: ParaType, 2007. – 224 с.
22. Єфремов С. Як повстав Грінченків словник. На підставі документів // Словарь української мови // Упорядкував з додатком власного матеріалу Борис Грінченко, Т. 2. Київ, 1927.
23. Коцюбинський М. М. Листи М. М. Коцюбинського до О. І. Аплаксіної / АН УРСР, Ін-т укр. л-ри ім. Т. Г. Шевченка ; ред., вступ. ст. і комент. І. І. Стебуна. — Київ : Вид-во АН УРСР, 1938. — XXI, 341 с.
24. История стилей в искусстве / Н. М. Сокольникова, В. Н. Крейн. – М.: Гардарики, 2006 – 395 с.

25. Кнабе Г.А. Энциклопедия дизайнера печатной продукции. Профессиональная работа / Г. А. Кнабе. – М: Издательский дом «Вильямс», 2006. – 736 с.
26. Королькова А. Живая типографика / А. Королькова. – М.: IndexMarket, 2007. – 224 с.
27. Кроликова А. Живая типография. — М.: Intex Market, 2007 — 224 с.
28. Курушин В. Д. Дизайн и реклама / В. Д. Курушин. – М.: ДМК Пресс, 2006. – 272 с.
29. Лаврентьев, А. Н. История дизайна : учеб. пособие /А. Н. Лаврентьев. – М.: Гардарики, 2007. – 303 с
30. Лесняк В. Графический дизайн. Основы профессии / В. Лесняк. – М.: Индекс Маркет, 2011. – 413 с.
31. Леонова Л. А. Влияние цветового фона компьютерных программ на функциональное состояние организма дошкольников при работе на компьютере // Физиология человека / Л. А. Леонова, Г. Н. Лукьянец. — М.: ParaType, 2007. – 224 с.
32. Луптон Э. Графический дизайн: от идеи до воплощения; пер. с англ. / Э. Луптон. – СПб.: Питер, 2013. – 184 с.
33. Мобильные библиотеки. Мобильные библиотечные онлайн-услуги : сб. публ. / под ред. Дж. Нидхем, М. Элли ; пер. Е. В. Малявская, В. В. Зверевич, Т. О. Зверевич. – Санкт-Петербург : Профессия, 2012. – 368 с.
34. Никулина И. А. Верстка, дизайн и допечатная подготовка в полиграфическом процессе / И. А. Никулина. – Краснодар. : Кубанский государственный университет, 2010. – 236 с.
35. Ньюарк К. Что такое графический дизайн? / К. Ньюарк. – М.: Астрель, 2014. – 256 с.
36. Гончар О. Т. Вибрані твори: У 4 т. — К.: Сакцент Плюс, 2005.
37. Паранюшкин Р. В. Композиция: теория и практика изобразительного искусства / Р. Паранюшкин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 79 с.

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		99

38. Полянский Н. Н. Основы полиграфического производства /Н. Н. Полянский. – М. : Книга, 1991. – 179 с.
39. Прищенко С. В. Кольорознавство: навч. посіб./ С. В. Прищенко. – К.: Альтерпрес, 2016. – 451 с.
40. Рыбаков Б. Русская эпитафия X-XIV вв. Состояние, возможности, задачи // История, фольклор, искусство славянских народов. V Международный Съезд Славистов. - М., 1963. - С. 35-72
41. Стельмашук Т. Магічне коло. Вінок як символ і оберіг // Літопис червоної калини.-1993.-№ 3-4.-С.60; № 5-6.-С. 60.
42. Тернопільський енциклопедичний словник / редкол. : Г. Яворський та ін. — Тернопіль: видавничо-поліграфічний комбінат «Збруч», 2004–2010.
43. Українська минувшина. Ілюстрований етнографічний довідник / Гол. ред. А. Пономарьов. - К. , 2003.
44. Феличи Дж. Типографика: шрифт, верстка, дизайн; пер. с англ. / Дж. Феличи. – СПб.: БХВ-Петербург, 2014. – 496 с
45. Цветоведение и колористика : учебное пособие / К. Ю.Бондарева, О. В. Ильина. – Санкт – Петербург : Питер, 2008. – 123 с
46. [Електронний ресурс] Режим доступу: retail-community <http://retail-community.com.ua/news/tehnologii/1284-google-na-smartfonyi-prihoditsya-20-internet-trafika-v-ukraine>.
47. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.tadviser.ru>.
48. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://play.google.com/store/apps/details?id=com.skyhorseapps.homelib_u_a_free.
49. [Електронний ресурс] Режим доступу:<http://kh.ridna.ua/2015/09/30/ukrajinskyj-vinochok-symvoly-ta-znachennya-kvitiv-i-strichok/>
50. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://yuchansson.blogspot.ru/2017/09/blog-post_96.html

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		100

51. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Pedagogica/67301.doc.htm
52. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ridna.ua/2016/06/ukrajinskyj-vinochok-symvoly-ta-znachennya-kvitiv-i-strichok/>
53. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.obrazovanie-saratov.ru/index.php/sozдание-elekknig/657-0548-opisanie-naibolee-populyarnykh-knizhnykh-shriftov>
54. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://mixarium.wordpress.com>
55. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.coloring-book.biz/raskraski/antistress-art-terapiya-uzory/antistress>
56. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://itstatti.in.ua>
57. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://glossary-internet.ru>
58. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://leksi.org/16-28335.html>
59. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://ideadigital.agency/ua/blog/3-kak-opredelit-tselevuiu-auditoriiu/>
60. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://rvs.com.ua/ua/articles/339-vidi-katalogiv>
61. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://mozok.click/1713-stil-ta-napryami-mistectva.html>
62. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://royal-exclusive.com.ua/ua/vyroby-z-biseru/scho-take-ornament-ta-yogoriznovydy-a19/>
63. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ukrlit.org/slovnyk/%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D1%82%D0%B0>
64. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://works.doklad.ru/view/KnkDIceBbhM.html>
65. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1240&T=02_2&lng=1&st=0

66. [Електронний ресурс] Режим доступу:
<https://rentafont.livejournal.com/7628.html>
67. [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://ua.korrespondent.net/ukraine/3396435-v-ukraini-korystuvachiv-smartfoniv-stalo-u-try-razy-bilshe>.
68. [Електронний ресурс] Режим доступу:
<https://karpatnews.in.ua/news/102710-u-yakukh-bohiv-viryly-davni-ukraintsi.htm>
69. [Електронний ресурс] Режим доступу:
https://knowledge.allbest.ru/journalism/3c0a65635a3bd79a5d53a89521306c26_0.html

ДОДАТКИ

					<i>Розробка дизайн-концепції каталогу «Повний український вінок»</i>	Арк.
Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата		103

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

Арк.

104

ДОДАТОК 2

ДОДАТОК 3

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

Арк.

105

ДОДАТОК 4

ДОДАТОК 5

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

Арк.

106

ДОДАТОК 6

ДОДАТОК 7

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

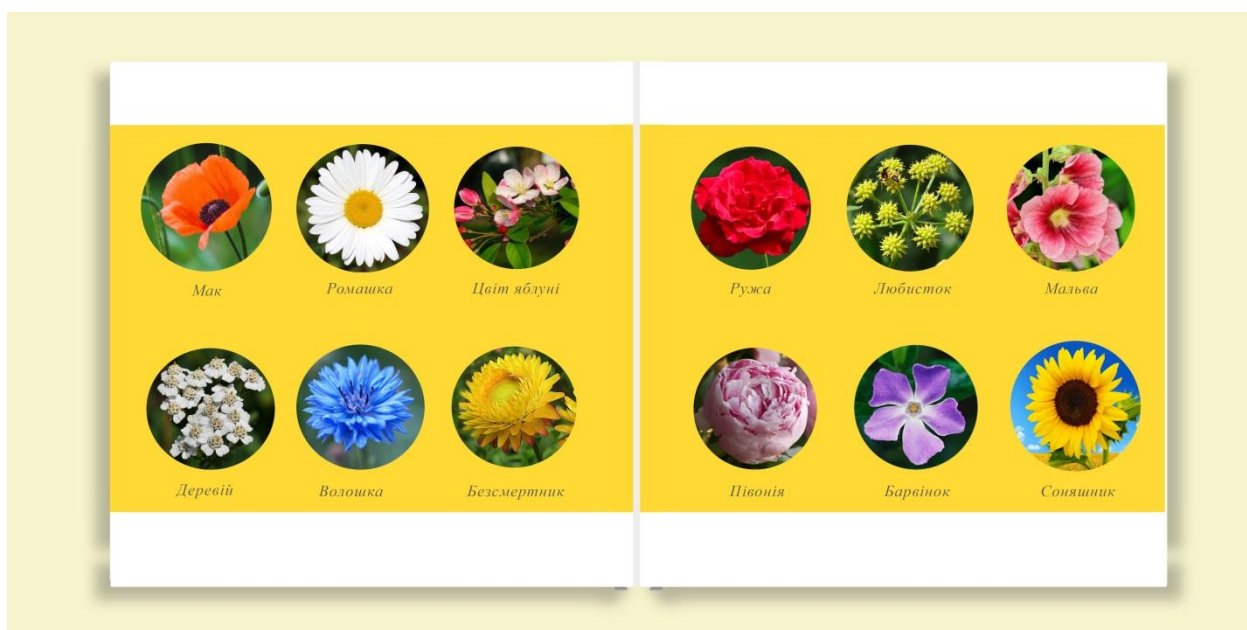
Арк.

107

ДОДАТОК 8

ДОДАТОК 9

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

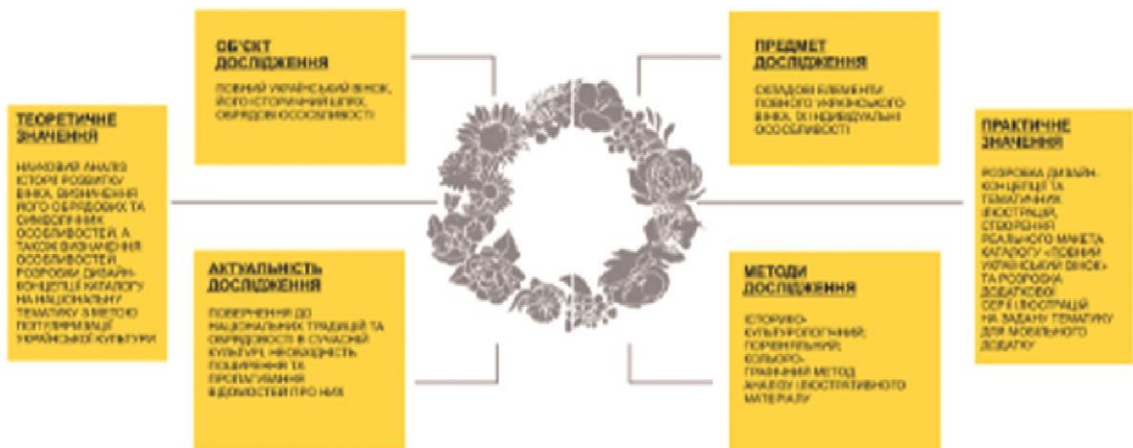
Арк.

108

РОЗРОБКА ДИЗАЙН-КОНЦЕПЦІЇ КАТАЛОГУ «ПОВНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВІНОК»

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТРАДИЦІЙНА, НАЦІОНАЛЬНА І ЕТНОГРАФІЧНА
КУЛЬТУРА ТА МАСТЕРСТВО
ІНСТИТУТ ДИЗАЙНУ ТА РЕКЛАМИ
ІМЕНЕМ ГАБРИЄЛА ДІОБІЛІ

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ВІНКА

III ст. до н.е.
СФІНКСИ НА ПІРАМІДАХ

XII ст. н.е.
КОРНУТИ ВІНКА НА СІМОНОВІ СЕОБАМ ІДРОГО

XIX ст. н.е.
ЖОРЖЕВІНКИ НА ЛЮДІ ТЕМІ ШАРІВ КІ СТОУТІ

XX ст. н.е.
ЗЕРКАЛЬНІ ВІНКИ НА ВОССТІНЦІХ І КАВКАХ

XIX ст. н.е.
ПОВНИЙ ВІНОК З ПІРАМІДИ СІМОНОВІ

АНАЛІЗ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ

ОСНОВНИЙ АНАЛОГ ВІНКА І ВІНОКІВ НА ПІРАМІДАХ СІМОНОВІ

ОСНОВНИЙ АНАЛОГ ВІНКА І ВІНОКІВ НА СІМОНОВІ СЕОБАХ ІДРОГО

ОСНОВНИЙ АНАЛОГ ВІНКА І ВІНОКІВ НА ЛЮДІ ТЕМІ ШАРІВ КІ СТОУТІ

ОСНОВНИЙ АНАЛОГ ВІНКА І ВІНОКІВ НА ВОССТІНЦІХ І КАВКАХ

ОСНОВНИЙ АНАЛОГ ВІНКА І ВІНОКІВ НА ПІРАМІДАХ СІМОНОВІ

ВІКОНАЛА АННА ВАСИЛЕНКО - КІРВІНИК - ПРОФЕСОР МАЛК Т.В.

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

Арк.

109

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
 «Повний український вінок»

Арк.
 110

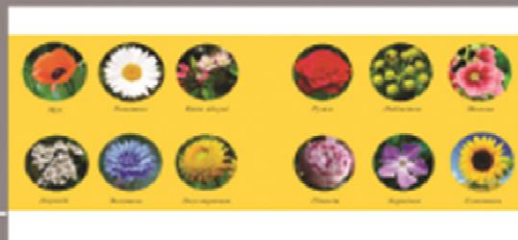
ДИЗАЙН-КОНЦЕПЦІЯ КАТАЛОГУ ТА ГРАФІЧНІ КОНСТАНТИ

ДОДАТКОВІ РОЗВОРОТИ

ДОДАТКОВИЙ РОЗВОРОТ №1
МІСТИТЬ ІНФОРМАЦІЮ ПРО
ЕЛЕМЕНТИ ПОВНОГО
УКРАЇНСЬКОГО ВІНОКА
(НАЗВИ ТА ІЛЮСТРАЦІЮ
КОЖНОГО З НИХ)

ДОДАТКОВИЙ РОЗВОРОТ №2
МІСТИТЬ ІНФОРМАЦІЮ ПРО
ЕЛЕМЕНТИ ПОВНОГО
УКРАЇНСЬКОГО ВІНОКА
(НАЗВИ ТА ФОТОГРАФІЧНЕ
ЗОБРАЖЕННЯ КОЖНОГО З НИХ)

ІЛЮСТРАЦІЇ ДЛЯ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ

ОСНОВНІ КОЛЬОРИ

C 1 M 13 Y 89 K 0
R 255 G 216 B 50

C 62 M 55 Y 49 K 22
R 95 G 95 B 100

ВИКОНАЛА АННА ВАСИЛЕНКО - ХЕРСЬКЕ ПРОВЕСОР МАЛК Т.В.

Зм.	Арк.	№ докум	Підпис	Дата

Розробка дизайн-концепції каталогу
«Повний український вінок»

Арк.

111